БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряnaт-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 275 (8495)
НОЯБРИИН 23
СУББОТО
1957 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Арадай сүүдэй һунгалта

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республика дотор, тэрэ тоодо манай Бурят-Монголой АССР-тэ декабриин 15-да арадай сүүдые һунгалта болохонь.

Арадай сүүд хадаа социалистическэ хуули ёһые наринаар сахиха, жаяг заршам бэхижүүлхэ, ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ зорилготой. Тиин арадай сүүдүүд энэ харюусалгатай, хүндэтэй хүгэеэ һайнаар дүүргэжэ, социалистическэ ёһо гуримые бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн үүргэ дүүргэдэг.

КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, сүүдэй органууд һүүлэй үедэ хуули ёһонуудые улам нягтаар сахидаг болоо. Гүрэнэй зөөри үригшэдтэй, социалистическэ жаяг заршам эбдэгшэдтэй, хонжоо наймаа хэдэг, хулиган ябадал гаргадаг зарим хүнүүдтэй сүүд эрид шангаар тэмсэжэ, тэдэниие хүмүүжүүлхэ тушаа ехэ хүдэлмэри хэжэ.

Арадай сүүд СССР-эй Конституциин бодото демократическэ ёһо гуримуудһаа үндэһэтэй. Советскэ сүүдэй демократическэ шэнжэ түхэлһэнь арадай сүүдые һунгаха һунгалтын Дүрим элитээр гэршэлнэ. Энэ Дүримэй ёһоор арадай сүүд—арадай судьянар болон арадай заседательнууд бүгэдэниинь, тэгшэ, сэхэ һунгуулиин ёһоор, нюуса голосованяар гурбан жэлэй болзоорор һунгагдана.

Арадай судьянар болон арадай заседательнуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ эрхэ олониитын организацинуудта, хүдэлмэришэдэй, колхозниггудай, албахаагшадай, сэрэгэй албанда ябагшадай суглаануудта олгогдоно. Мүнөө үедэ манай республикын город, посёлокуудаар иимэ суглаанууд боложо эхилээ. Хамта 35 судья, 2510 арадай заседатель һунгагдаха байна.

Арадай судьянарай, заседательнуудай кандидадуудаар хүн зондоо хүндэтэй, арадай этигэл найдабари дүүргэжэ шадаха, ажабайдалай дуршалтай, үнэн сэхэ хүнүүд дэбжүүлэгдэжэ.

Арадай сүүдые һунгаха һунгалтада бэлэдхэлэй хүдэлмэри болон һунгалта үнгэргэхэ хэрэгтэ ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд шиидхэхы үүргэтэй. Тэдэнэй шиидхэбэреэр һунгуулиин пунктнууд байгуулагдажа, һунгагшадай список табигдажа дүүргэхээ байна.

Мүнөө үеын шухала зорилго юуб гэхэдэ, эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри нэгэшье үдэр хойшолуулангүй, үргэн далайсатайгаар ябуулха, ажалшадай эдэбхи үүсхэлые улам бадаруулан, ажалай шэнэ амжалтада зоригжуулха хэрэг болоно.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэреэ ажабайдалтай, 40 жэлэй турша соо совет арадай туйлаһан агуухэ амжалтануудтай нягта холбоотойгоор ябуулха шухала. Тиихэдэ СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгые ажалшадта тайлбарилан ойлгуулха хэрэгтэй. Тэрэнһээ гадна, һунгагшадта советскэ хуули ёһые, советскэ сүүдэй бүлэү һайниие тэрэнэй хүмүүжүүлхы үү зорилгыень, Советскэ Конституцяар совет арадта олгогдоһон агуухэ эрхэ болон уялгануудые ойлгуулха шухала.

Һунгуулиин Дүримэй ёһоор һунгалта болохоһоо 15 хоног урда тээ ажалшадай суглаануудаар дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудай регистрациида абтаха байна. Тэрэ сагһаа хойшо кандидадуудай түлөө агитаци үргэнөөр ябуулагдаха ёһотой.

Энэ шухала хэрэгтэ һунгуулиин пунктнуудай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн агитпунктнуудай, партийна организацинуудаар томилогдоһон агитаторнуудай үүргэнь ток ехэ. Агитпункт бүхэндэ арадай судьянарта, арадай заседательнуудта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудай намтарынь байха, справка, консультаци үгэдэг стол хүдэлмэрилжэ, агитаторнуудай дежурство эмхидхэгдэхэ эрэгтэй.

Арадай сүүдүүдэй һунгалтада бэлэдхэлэй болон һунгалта үнгэргэлгэ хадаа тэдэнэрэй ажалябуулгые улам һайжаруулха, судебнэ эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ бии байһан дутуу дундануудые усадхаха, тэдэнэй ажалшадтай холбоо бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн туһа нэмэри хүргэхэ байна.

Арадай сүүдые һунгалта хадаа политическэ тон шухала удхатай хэрэг мүн. Энээниие эмхитэйгээр, амжалтатайгаар үнгэргэхэ гээшэ партийна, советскэ организацинуудай харюусалгатай зорилго болоно.

Республикын колхозуудта һү һаалга тухай

1957 оной ноябриин 20-ной мэдээн

Аймагууд	1956 онтой сасуулхада һү һаалгын дээшэлһэниинь (процентээр)	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар): 1957 оной 10 һара 20 үдэртэ	Тэрэ тоодо энэ оной ноябрь һарын 20 үдэр соо	1956 оной ноябриин 20 үдэр соо
[illegible]йкало-Кударын	125,9	1259	15,5	15,4
[illegible]ргажанай	166,7	1013	13,6	11,1
[illegible]чурын	159,3	1362	22,6	17,8
[illegible]дын	127,5	1322	20,2	19,2
[illegible]уунын	136,4	1241	16,8	14,1
[illegible]играйн	137,0	1179	11,6	9,7
[illegible]каменкай	102,8	614	8,8	10,8
[illegible]олгын	138,7	1278	23,0	15,4
[illegible]банскын	123,7	1355	19,9	15,8
[illegible]жэнгын	121,9	938	8,2	7,8
[illegible]дарын	134,1	1350	21,2	17,6
[illegible]румканай	143,5	1034	11,9	11,5
[illegible]хтын	154,4	1439	9,1	17,7
[illegible]харшэбэрэй	150,4	1193	15,4	13,1
[illegible]ибайкальска	118,9	1658	18,0	21,8
[illegible]нгын	139,0	1443	20,0	21,4
[illegible]багатайн	156,9	1427	26,4	16,1
[illegible]н	141,9	886	12,3	8,2
[illegible]хэнэй	109,9	990	10,3	7,6
[illegible]ин	126,6	1201	14,5	10,1

Монголой партизануудай туг бэлэг болгон барюулагдаба

[illegible]альна Востогто Совет засаг тогтоохын түлөө тэмсэһэн Советскэ партизанууд партизанууд бэлэг болгон асаргадһан Монголой партизанудай туг КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи марксизм-ленинизмын институтда ноябриин 21-дэ барюулагдаба. Монголой Арадай Республикын [illegible]тациин гэшүүд институтда ерээ. [illegible] дунда Монголой арадай [illegible]юционно партиие байгуулагша Монголой революциин вождь Сухэ-Баатарай һамган. Монголой Арадай Республикын агуухэ хуралай президиумэй гэшүүн Я. Янжима ерэлсээ.

Я. Янжима партизануудай тугые бэлэг болгон барюулха зуураа, эрхэ сүлөөгэйнгөө, бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө монгол арадай тэмсэлдэ ехэ туһа хүргэһэнэйнь түлөө совет арадта, тэрэнэй алдарта партизануудта ехэ баясхалан хүргэбэ. (ТАСС).

Арадай судьянар, заседательнуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ эхилбэ

* * *

Сэмбэшэдэй кандидадууд

Улан-Удын сэмбын фабрикын коллектив һая болоһон суглаан дээрээ арадай судьяда болон арадай заседательнуудта кандидадуудые дэбжүүлһэн байна.

Эгээн түрүүн слесарь Вологдин үгэ абажа, арадай заседательда кандидат болгон главна механигай таһагай токарь И. К. Ивановые дэбжүүлнэ.

—Бидэнэр нүхэр Ивановые үнинэй һайн мэдэхэбди. Токарь Иванов түрүүшүүлэймнай нэгэн юм. Нүхэр Иванов манай этигэлые эрхим һайнаар дүүргэжэ байха гэжэ найданаб,—гэһэн нүхэр Вологдинай үгые эндэ суглараашад альга ташалгаар угтана.

Фабрикын хүдэлмэришэд, албахаагшад хойно хойноһоо трибуна дээрэ гаража, сүкновал М. Ф. Сарычев, нормировщик Г. И. Борисенко, түсэблэлгын таһагай начальник М. Я. Мокрова, нэхэлгын цехын бухгалтер В. Ф. Волкова, нэхэлгын цехын начальник В. И. Шиганов, заһабарилга-барилгын цехын модошо дархан Г. Е. Клементьев, аппаратно-ээрэлгын цехын аппарадуудые сэбэрлэгшэ А. Н. Кочанов гэгшэдые арадай заседательнуудта кандидадуудаар дэбжүүлбэ.

Аппаратно-ээрэлгын цехын начальник М. Ф. Завгородняя үгэ хэлэжэ, Улан-Удэ городой Октябрьска районой арадай сүүдэй нэгэдэхи участогай арадай судьяда кандидадаар Галина Дмитриевна Шишкинае дэбжүүлһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һунгалтын урда тээхи суглаан. Нэхэлгын цехын бухгалтер Е. Ф. Долгих нүхэр В. Ф. Волковае арадай заседательнуудай кандидадаар дэбжүүлжэ байна.

А. Мантаев.

Арадай судьяда кандидат

КЯХТА. (Телефоноор абтаба). Пограничнэ МТС-эй клуб соо хүн зон олоороо сугларанхай. Болохоо байһан һунгуулида бэлэдхэл тухайгаа агитаторнуудай хүдэлмэри болон тэдэнэй хаагуур, хэнэйхээр ябажа, хөөрэлдөөнүүдые хэһэн тухайнь доро дороо хөөрэлдэжэ байбад.

—Ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг, эрхим һайн абари зантай, сэхэ сэбэр ябадалтай хүнүүд манайда олон, тэдэ хэниинэнь шэлэлтэйб? — гэлдэжэ байгаад хөөрэлдэнэ.

Уданшьегүй энэ суглаанһаа 70 гаран хүн һууринуудаа эзэлжэ, арадай судьянарта, заседательнуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ һунгуулиин суглаан нээгдэбэ.

МТС-эй эрхим трактористнуудай нэгэн Р. М. Шмолёв үгэ абажа:

—Арадай сүүд хадаа хуули ёһонуудые баримталжа, социалистическэ хуули сахилгые бэелүүлэн, уголовно болон гражданскэ хэрэгүүдые үнэн сэхээр, хуулиин гол ёһо баримталжа шиидхэхэ хүнүүдые һунгаха ёһотойбди.

Би арадай судьяда кандидадаар нүхэр Тарасов Петр Монтогоровичые дэбжүүлхые дурадханаб. Нүхэр Тарасов КПСС-эй аймкомой инструктораар манай МТС-эй зонодо хүдэлмэрилдэг юм. Петр Монтогорович юридическэ эрдэмтэй хүн аад, манай МТС-тэ ерэжэ хүдэлмэрилхэдөө даалгагдаһан ажалдаа үнэн сэхээр, оролдосотойгоор хандажа, МТС-эймнай хүгжэлтэдэ нилээд ехэ туһа нэмэри оруулалсаа. Гадна, энэ нүхэр абари зангаараашье һайн, хүн зондо хандахадаа урин, налархайшье гэжэ бидэнэр һайса мэдэнэбди. Дурадхалаим дэмжэхэытнай МТС-эйнгээ бүхы хүдэлмэришэдые уряалнаб гэбэ.

Зал соо эндэ тэндэ будэхи хөөрэлдөөнүүд эхилжэ, «зүб даа, ёһотойл хүниие шэлээ гээшэ»,—гэлдэхэнь дуулдана. Энэ үедэ МТС-эй эрхим комбайнер нүхэр Цыбденов үгэ абажа, нүхэр Шмолёвой дурадхалые бүримүһэн һайшааба.

Һүүлэрнь, тракторна бригадын бригадирай туһалагша нүхэр Матвеенко, МТС-эй бухгалтер нүхэр Корытова болон бусад энэ дурадхалые мүн лэ дэмжэбэд.

Тиигэжэ Пограничнэ МТС-эй механизаторнууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад Тарасов Петр Монтогоровичые арадай судьяда кандидадаар нэгэн дуугаар дэбжүүлбэд.

Тэрэшэлэн Кяхтын гуталай фабрикада иимэ суглаан боложо, арадай заседательнуудта кандидадуудаар фабрикын эрхим хүдэлмэришэд нүхэд Николай Ферафонтович Кулаков, Даба Нимаевич Цыбиктаров гэгшэд нэгэн дуугаар дэбжүүлэгдээ.

Мүн арадай сүүдтэ кандидадуудые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан суглаанууд аймагай колхозуудаар, эмхи зургаануудаар боложо байна.

А. Нагаслаев.

Ядерна зэбсэг туршалгые дары болюулхын түлөө

Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитедэй түрүүлэгшэ Н. С. Тихоновтэй хөөрэлдөөн

Октябриин һүүл багаар Стокгольмдо Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюрогой сесси болоо гэжэ хэблэлдэ мэдээсэгдээ һэн. Эб найрамдалда дуратай элдэб арадуудай түлөөлэгшэд сессидэ хабаадалсаһан юм. Эб найрамдал хамгаалхын, хүн зониие олоор хюдаха буу зэбсэгые хорихын тула тэмсэл хэхэһэнь сессидэ хабаадагшад дэлхэйн арадуудта хандаһан байгаа. Ядерна зэбсэг туршалгаа эсэргүүсэн тэмсэхын зорилгоор дэлхэйн бүхы оронуудта нэгэн доро хахад һара үнгэргэхэ тухай шиидхэбэриие Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюро баталан абаһан юм. Ядерна буу зэбсэг туршалгые дары болюулхын тула энэ жэлэй ноябрь һарада элдэб суглаануудые эмхидхэхэһэнь эб найрамдал хамгаалха национальна бүхы комитедүүдые Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюро шиидхэбэридээ дотороо уряалаа һэн.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй уряалые эб найрамдалай тала баримталдаг советскэ хүнүүд халуунаар дэмжэжэ.

Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитедэй президиум эб найрамдал хамгаалха хэдэ хэдэн республиканскэ комитедэй түлөөлэгшэдтэй, хариин гүрэнүүдһээ ерэһэн хининартай суртаа Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй хандалгые зүбшэн хэлсээд, тэрэ хандалгые дэмжээ. Ядерна зэбсэг туршалгые болюулха тухай хэлсээ оролдоор баталан абхуулхын тула ноябрь һарада үнгэргэгдэхэ хахад һарада элдэбхитэйгээр хабаадахыень советскэ олониитые президиум уряалаа.

Москва, Ленинград, Рига, Таллин, Минск, Алма-Ата, Тбилиси, Ташкент, мүн ороной бусадшье олон городуудта эб найрамдалай тала баригшадай олон хүн зоной хабаадалгатай митингнүүд болохо юм. Ядерна зэбсэг туршалгые хорихын түлөө тэмсэлдэ эдэ митингнүүд зорюулагдаха байна.

Эб найрамдалай тала баримталдаг советскэ хүнүүд митингнүүд болон суглаануудта хабаадажа, бүхы арадуудтай эбтэй һайнаар ажаһууха байнаа, ядерна зэбсэг туршалгые болюулхын түлөө эрид шуурд тэмсэхээр бэлэн байһанаа мэдүүлхэ.

Бүмбэрсэг дэлхэйе тойрон ниидэгшэ хэмэл одоной ябаса тухай

Бүмбэрсэг дэлхэйе тойрон ниидэгшэ хоердохи хэмэл одон ноябриин 22-ой үглөөнэй 6 часта дэлхэйе 264 дахин тойроо. Түрүүшээр табигдаһан хэмэл одон, тэрэниие абажа гараһан ракетэ энэ үе соо түс бүридөө 728, 734 дахин дэлхэйе тойроһон байна.

Хоердохёо табигдаһан хэмэл одые сэлмэг үдэр наранай гарахын урда тээ хойто широтагай 60 градусһаа 65-дахи градус хүрэтэр, наранай ороһоной һүүлээр урда широтагай 36-дахи градусһаа 60-дахи градус хүрэтэр мил юрэ нюдөөр хараха болоо юм.

Түрүүшээр табигдаһан хэмэл одые абажа гараһан ракетые наранай ороһоной һүүлээр хойто широтагай 45-дахи градусһаа 63-дахи градус хүрэтэр, наранай гарахын урда тээ урда широтагай 30-дахи градусһаа 65-дахи градус хүрэтэр хараха болохо юм.

(ТАСС).

Бразилиин журналистнууд В. Э. Марторелли, Т. Л. Флеури Мартинс гэгшэдтэй Н. С. Хрущев хөөрэлдэбэ

Бразилиин журналист В. Э. Марторелли, Бразилиин «Рекорд» гэжэ телекомпаниин, Сан-Паулодахи «нэгэдэмэл радиостанцинуудай» радиокомпаниин түлөөлэгшэ Т. Л. Флеури Мартинс гэгшэдые КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Н. С. Хрущев ноябриин 21-дэ өөһэдэйнь гуйлтаар урижа, хөөрэлдөө.

(ТАСС).

Омско областьдо РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба

ОМСК, ноябриин 21. (ТАСС). Эндэ областиин түрүү малшадай зүблөөн болоо. Мал ажалһаа продукт абалгые ехэдхэхын түлөө 1957 оной гурбадахи кварталда дэлгэрһэн мүрысөөндэ нэгэдэхи һуури эзэлһэнэйнь түлөө РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг Омско областьдо барюулхын тула энэ зүблөөн нээгдээ.

КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи бюрогой гэшүүн В. П. Мыларщиков дамжуулгын Улаан тугые Омско областиин ажалшадай делегацида нэрьемэ альга ташалга доро барюулаа. Зүблөөндэ хабаадагшад областиин хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэришэдтэ хандаһан ханталга нэгэн дуугаар батала абаа. Мал ажалай продукт нүүдые бүри ехээр абаха тухай тэрэ хандалга доторнь хэлэгдэнэ.

Хитадай Арадай Республикын делегаци Москваһаа мордобо

Москвагай ажалшадай олон тоото түлөөлэгшэд ноябриин 20-ной үдэшэлэн Внуковска аэродром дээрэ суглараа. Эдэнэр агуухэ ахадүү хитад арадай элсэгээмэлнүүдые—Хитадай Арадай Республикын делегациие гэшүүдые хани халуунаар үдэшэһэн байна. КНР-эй түрүүлэгшэ нүхэр Мао Цзэ-дун түрүүтэйгээр ерэһэн энэ делегаци КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй уряалаар Москвада айлшалха зуураа Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойн һайндэртэ байлсаа.

Н. И. Беляев, Л. И. Брежнев, Н. А. Булганин, А. И. Микоян, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрущев, Н. М. Шверник, А. Н. Косыгин, М. Г. Первухин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо Ш. М. Арушанян, СССР-эй министрнүүд, мүн бусадшье тусхай тушаалтад Хитадай хани нүхэдые үдэшэһэн байна.

Нүхэр Мао Цзэ-дун, тэрээнтэй суртаа ябалсагшад «ТУ-104» гэжэ агаарай кораблиин бортдо гараба. Аэродром дээрэ байгшад тэдэнэрые хани халуунаар үдэшөө. 22 час 30 минутада самолёт агаарта ниидэн гараа.

Совет арадта эльгээгдэһэн бэлэгүүд

Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойтой дашарамдуулан Болгариин Арадай Республикаһаа, Вьетнамай Демократическэ Республикаһаа, Корейн Арадай Республикаһаа, Монголой Арадай Республикаһаа, Югославиин Федеративна Арадай Республикаһаа Советскэ Союзай арадуудта эльгээгдэһэн бэлэгүүд ноябриин 20-до СССР-эй революциин музейдэ барюулагдаба. Эдэ бэлэгүүдэй дунда арадай уран гартанай хэһэн элдэб зүйлнүүд, тэрэ тоодо заанай яһаар, түмэрөөр, модоор хэһэн гоёолтонууд, скульптуранууд, шаажан амһартанууд, альбомууд, панно бии.

Һайндэртэ Москва ерэһэн делегацинуудай үмэнэһөө бэлэгүүдые иимэ хүнүүд барюулаа: Болгариин Коммунистическэ партиин политбюрогой гэшүүн Г. Панков, Вьетнамай ажалшадай партиин ЦК-гэй секретарь, политбюрогой гэшүүн Ле Зуан, Корейн ажалай партиин ЦК-гэй политбюрогой орлогшо Чан Ман, Монголой Арадай Революционно партиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Д. Дамба, Монголой Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал, Югославиин Федеративна Арадай Республикын союзна гүйсэдхэхэ вечын түрүүлэгшын орлогшонор Э. Кардель, А. Ранкович.

КПСС-эй ЦК-гэй секретарьнууд Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов бэлэгүүдэйнь түлөө баясхалан хүргөө.

Тобшо мэдээсэл

☆ Угличдахи часай заводто (Ярославска область) «Волга» гэжэ эхэнэрэй часынууд бүтээн гаргагдажа эхилбэ. Эдэ часынууд манай ороной заводуудта бүтээн гаргадаг часынуудай эгээн бишыханиинь юм. Энэ часай диаметрынь 16 миллиметр.

☆ «Лантторгстрой» гэжэ трестын механическа мастерскойнууд (Рига) ашаа шэрэдэг мотоциклнууд-мотоконтейнернүүдые бүтээн гаргажа эхилбэ. Энэ мотоконтейнер 260 килограмм ашаа шэрэжэ шадаха юм.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ПАРТИЙНА ЭХИН ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ҮҮРГЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Энэ оной ноябриин 16—17-до Хэжэнгын аймагай XIII партийна конференци болобо. Конференци дээрэ КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Автушенкын хэһэн тоосоото элидхэл зүбшэн хэлсэгдэжэ, КПСС-эй айкомой, шалгалтын комиссиин шэнэ состав һунгагдаа.

Конференциин һүүлдэ эмхидхэлэй пленум болоҗо, КПСС-эй айкомой секретарьнуудаар нүхэд С. С. Автошенко, П. М. Борголов, А. А. Качин гэгшэд һунгагдаа.

Тус конференци тухай делегат Ц. Цыренжаповай ажаглалта доро толилогдобо.

Аймагайнгаа ажахые болон культурые хүгжөөн дэбжээхэ талаар партиин айком зарим зэргын хүдэлмэри хээ гэжэ тоосоото элидхэл соо, мүн делегадуудай хэлэһэн үгэ соо тэмдэглэгдээ. Нээрээшье зарим колхозууд ажахыгаа хүгжөөхэ, илангаяа малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар яһала һайн үрэ дүн туйлаһан байна.

Зүгөөр, партиин айкомой хүдэлмэриин дутуу дунданаудта, шиидхэгдээгүй асуудалнуудта делегадууд гол анхаралаа хандуулаа.

Партиин айком, тэрэнэй бюро, айкомой секретарьнууд ажахынгаа гол һалбари бологшо мал ажалые үшөөл дутамагаар хүтэлбэрилнэ, мал ажал хүгжөөлгэдэ хамаатай шухала асуудалнуудые һайнаар шиидхэнэгүй гэжэ конференци тон зүбөөр тэмдэглэбэ. Аймагай колхозууд ниитынгээ адуу малда хүсэд хүрэхөөр тэжээл бэлэдхэжэ үрдинэгүй. Тэрээнһээ уламжалан жэлһээ жэлдэ мал олоор гарзалдаг. Колхозууд хээрын сабшаланда найдаад лэ, тэжээлэй, силосно культурануудые тариха, ургаса муутай байдаг сабшалан, бэлшээри хахалжа, тарилга хэхэ асуудалда анхаралаа үшөөл багаар табина.

Тараан ажал эрхилхэ культура үшөөл доогуур байһаар. Энэ жэлдэ ороохото культурын гектар бүриһөө 7,4 центнер тухай ургаса хураагдаа. Иигэжэ недондоной хэмһээ дээшэ гартабагүй. Тараан ажал һайнаар эрхилдэг болоогүй һаа, мал ажал хүгжөөхэнь бэрхэтэй гээшэ.

Манай аймагай эрхэ байдалда ямар культуранаудые тариха, культура бүхэниие тариха болзор тодорхойлхо зорилго мүнөө шиидхэгдээгүй асуудалнуудай нэгэн болоно. Энээндэ партиин айком, аймсоведэй гүйсэдком зохихо анхарал хандуулха зэргэтэй. Тиихэдэ овёсые хара тараантай холижо тарихада манай эндэ һайн ургаса гарадаг гээшэ ха. Манай «Победа» колхоз энэ жэлдэ багахан талмай дээрэ иимэ холисо тариһан аад, яһала һайн ургаса хураажа абаа. Эдэ мэтын асуудалнуудые заатагүй һайнаар шиидхэхэ шухала байна.

Аймагай мал олонтой колхозуудта һаамхай үнеэдэй хажуугаар мяханда хэрэглэгдэхэ эбэртэ бодо мал үсхэлсэдэг болобол таарамжатай гэжэ зарим делегадууд конференци дээрэ хэлээ. Миниишье һанахада энэ асуудалые һайнаар шэнжэлжэ үзөөд, шиидхэхэ шухала байна.

Тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри комплексноор механизацилагдаагүй гэжэ делегадууд тон зүб хэлэһэн байна. Сабшалга, тармалга механизацилагдаһан болсбошье, бухал шэрэхэ, һүри хаяха хүдэлмэри бүхыдөө машинын хүсөөр хэгдэнэгүй. Энэ мэтэһээ болоҗо, һайн ургасатай хээрын сабшалангай хураагдангүй үлэдэг ушар үзэгдэнэ бшуу. Тиихэдэ олон колхозууд бүдүүн тэжээл бэлдэхэ түсэбөө дүүргэдэггүй. Жэшээлхэдэ, мал олонтой Сталинай нэрэмжэтэ колхоз бүдүүн тэжээлээр оройдоол 35 процент хангагданхай. Иимэрхүү колхозууд олон.

Ерэхэ жэлдэ хонидой тоое 27 процентээр, үнеэдэй —14 процентээр олон болгохо, хонин бүриһөө 500 грамм нооһо ехээр хайшалха зорилго аймагай колхозуудай үмэнэ табигданхай. Гэбэшье, энэ зорилгоёо дүүргэхэ арга боломжонууд тухайгаа конференциин делегадууд багаар хэлээ гэжэ тэмдэглэхээр байна.

Партийна-эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ хүдэлмэриин ехэ дутуутай байһан тухай делегадууд шүүмжэлээ. Партиин айком ажахын-политическэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ партийна эхин организацинуудай үүргэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ анхарал багаар табидаг, ажал-ябуулгадаа партийна эхин организацинуудта һулаар түшэглэдэг гэжэ конференци тэмдэглэбэ. Партиин айкомой секретарьнууд, инструкторнууд колхозуудаар ябахадаа партийна эхин организацинуудта багаар туһалдаг байна.

Ажалшадай дунда политическо-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үшөөл һулаар ябуулагдана, тэдэнэй культурна болон ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангаха хэрэгтэ партийна эхин организацинууд анхарал багаар табина. Колхознигуудта, илангаяа холын гүүртэ болон отарануудай малшадта лекци, элидхэлнүүд үсөөн уншагдадаг. Хэдэн һарын турша соо кинокартина харуулагдадаггүй байһаар.

Малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ, үрэһэ хаалгые дүүргэхэ асуудалнуудта конференци горьтой анхарал хандуулаа. Аймагай зарим колхозуудта үрэһэнэйнь тараан сэбэрлэгдээгүй, үшөө газаа досоогуур хэбтэжэ байһаар гэжэ шүүмжэлэгдэбэ.

Делегадуудай шүүмжэлхы ажаглалтануудые хараада абан конференци партийно-эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри һайжаруулха, КПСС-эй айкомой хүтэлбэриин арга методүүдые улам нарижуулан һайжаруулха хэмжээнүүдые хараалһан шиидхэбэри баталан абаа.

Ц. Цыренжапов, конференциин делегат.

Һонирхолтой уулзалга

Бурят-Монголдо Совет засаг байгуулхын түлөө тэмсэлшэд Мария Михайловна Сахьянова, Софья Матвеевна Осодоева, Иван Львович Ковалев, Гурий Петрович Башаров, Иван Миронович Шескун, Яким Александрович Ильин гэгшэд Зэдын аймагай ажалшадтай Культурын байшан соо һаяхан уулзаа.

Үнинэй большевигүүд XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой эдэбхитэдтэй уулзаһан, мал ажалай гүүртэнүүдтэ ошожо хараһан байна. Тэдэнэр Петропавловкын дунда һургуулиин багшанар, һурагшадтай мүн лэ уулзаба.

В. Башаров.

Бурят-Монголой зоовстеринарна институдай студентнэр болон багшанар үнинэй большевик нүхэр М. М. Сахьяноватай һаяхан уулзаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр М. М. Сахьянова үгэ хэлэжэ байна.

И. Красавцевай фото.

Улан-Удын паровозно депогой механическа цехын токарь Николай Никитич Хомяков халаан бүриингөө нормо 150—190 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Хомяков.

А. Мантаевай фото.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР 27 МЯНГАН КУБОМЕТР...

Заиграйн аймагай Черёмуховско леспромхозой модо бэлэдхэлэй бүхы пунктнуудта СССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сессиин материалнуудые зүбшэн хэлсэлгын суглаанууд үнгэргэгдэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгада харюу болгон, энэ леспромхозойхид дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ социалистическэ уялга абаба. Тиигэжэ жэлэй эсэс болотор түсэбһөө гадуур 27 мянган кубическа метр эрхим шанартай модо гүрэндөө үгэхөөр шиидэбэ. Энэ абаһан уялгаяа бэелүүлэн, тус леспромхоз модо бэлэдхэхэ жэлэйнгээ түсэбые һаяхан дүүргээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгаар зоригжоһон модошод ажалдаа бүри ехэ амжалта туйлана. Үргэнөөр дэлгэрһэн мүрысөөе коммунистнууд толгойлжо ябанхай. Тэдэнэй дунда коммунист, бульдозерист В. Д. Чискидов үнгэрэгшэ зунай туршада нүхэр Поздеевтэй «Сухарка» гэжэ буртаг бүтүү газарта модо таллуулха харгынуудые эрхим һайнаар хэһэн байна. Тиигэжэ леспромхозойхидой үбэлдөө һааталгүйгөөр хүдэлхэ эрхэ байдал тэдэ олгоһон байха юм. Модо шэрэдэг автомашинын жолоошон С. В. Ведерников үдэрэйнгөө нормые 1,5—2 дахин дүүргэнэ. Гадна машинын жолоошон коммунист Ф. Ф. Пахомов мүн лэ нүхэдтөө жэшээ харуулан ажалладаг.

Ажалдаа түрүү ябадаг коммунистнуудые даган, партийна бэшэ хүдэлмэришэд һайн амжалта туйлана. Тракторист нүхэр В. Елизов модо таллуулагша Д. Варладян, ашаа тээгшэ П. Стоматов, шэлбэһэ шулаашад нүхэд Танькина болон Заморозова гэгшэд, модо шэрэдэг машинын жолоошон нүхэр Спиридонов болон бусад үндэр бүтээсэтэйгөөр ажаллана.

Н. Ключерев.

Совнархозой зүблөөнһөө

Жэлэйнгээ түсэбые заатагүй дүүргэхэ

Бурят-Монголой экономическа районой совнархоз ажахынгаа эдэбхитэдэй зүблөө һаяхан үнгэргэбэ. Зүблөөн дээрэ промышленность болон барилгын хүдэлмэриин 10 һарын дүн, жэлэй түсэб дүүргэхэ тушаа хэмжээнүүд тухай асуудалаар совнархозой түрүүлэгшэ **А. В. Давыдов** элидхэл хэһэн байна.

Элидхэл соо хэлэгдэһэнэй ёһоор совнархозой мэдэлэй предприятинууд валовой продукци үйлэдбэрилхэ 10 һарынгаа түсэбые 101,4 процент дүүргэһэн байна. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур барилгын ехэхэн модон, шулуу нүүрһэн, сонхын шэл болон бусад продукци арадай ажахыда үгтөө. Түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэгдэһэн эдэ продукци хамта дээрээ 18 миллион түхэригэй болоно. Илангаяа модо бэлэдхэлэй промышленностиин предприятинууд энэ жэлдэ һайнаар хүдэлмэриляжэ, нёдондоной энэ үеынхиһөө 214 мянган кубометр модо ехээр бэлэдхэһэн байна. Баруун Тарбагатайн, Черемухын леспромхозой модошод жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Совнархозой түрүү предприятинууд болохо сэмбын фабрикын, шэлэй заводой хүдэлмэришэд үнгэрһэн 10 һарада һайнаар хүдэлмэрилжэ гараа. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын зорилгоор шухала хэмжээнүүд абтаһан байна. Түрүү дүй дүршэл болон шэнэ технологи үргэнөөр хэрэглэгдэжэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ нилээд нүлөөлһэн байха юм. Уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын хүдэлмэридэ илангаяа инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоо.

Экономическа районой предприятинууд болон барилгын организацинууд гол түлэб гүрэнэй түсэбые муу бэшээр дүүргэжэ байбашье, хүдэлмэридэнь дутагдалнууд үшөөл ехэ байһаар. Совнархозой мэдэлэй аяар 10 предприяти продукци үйлэдбэрилхэ 10 һарынгаа түсэбые дүүргээгүй. Тэрэ тоодо эгээл ехэнүүд предприятинууд болохо Тимлюйскэ цементын завод, Зэдын комбинат, Улан-Удын мяха-консервын комбинат болон бусад оролсоно. Энэ үе соо хэдэн мянган тонно цемент гүрэндэ дутуу үгтөө. Түмэр замай Улан-Удын отделениин хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр 20 мянган вагон леспромхозуудта дутуу үгтөө. Энээн дээрэһээ болоҗо ороноймнай шэнэ барилганаудта хэдэн зуу мянган кубометр модон эльгээгдэбэгүй.

Продукциин ассортиментын талаар гүрэнэй түсэбые дүүргэхэгүй ябадал предприятинуудай хүдэлмэриин гол дутагдалнуудай нэгэн болоно. Жэшээнь, Улан-Удын механизированнэ шэлэй завод бутылка, бусад шэл амһарта болон электропроводагай ролик гэхэ мэтэ хэрэгсэлнүүдые гаргаха уялгаяа дүүргэнэгүй. Тэрэшэлэн бэшэ предприятинуудта машина зэмсэгүүд бүтээсэ багатайгаар хэрэглэгдэнэ, үйлэдбэридэ байһан доторой арга боломжо хүсэд хэрэглэгдэнэгүй.

Совнархозой барилга эрхилдэг трест болон организацинууд муугаар хүдэлмэрилжэ, 10 һарынгаа түсэбые дүүргээгүй. Түрүүшын 9 һара соо байрын гэр ашаглалгада оруулха түсэб оройдоо 53,6 процент дүүргэгдэһэн байна. Илангаяа «Джидастрой», «Тимлюйцемстрой» трестнүүд муугаар хүдэлмэрилжэ, капитальна барилгын хүдэлмэриие ехээр унжагайруулжа байна. Совнархозой аппарадай хүдэлмэрилэгшэд, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд эдэ дутагдалнуудые усадхахын түлөө һулаар тэмсэнэ.

Элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэлгэ болоҗо, зүблөөндэ хабаадагшад предприятинуудай хүдэлмэридэ байһан ехэ дутагдал элирүүлээ, совнархозой зүгһөө хүтэлбэриин үшөө һула байһаниие шүүмжэлбэ. Бичурын сахарай заводой директор нүхэр **Чубов** ямар шалтагаан дээрэһээ гүрэнэй түсэбые дүүргэдэггүй байһан тухайгаа хэлэбэ. Завод сахарна свёклоор хүсэд хангагданагүй. Эдэ асуудалые совнархоз шиидхэнэгүй. Хэрбээ заводой хүдэлмэрилэгшэдтэ өөһэдтэнь свёкло тариха эрхэ олгоо һаань, энэ асуудал түргэнөөр шиидхэгдэхэ байна.

Шулуутайн леспромхозой директор нүхэр **Тугутов** жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 42 мянган кубометр модо гүрэндэ үгэхэ гэһэн уялгаяа модошодойнгоо ямараар дүүргэжэ байһан тухай хэлээ. Тиихэдэ леспромхозуудта хэдэн зуу мянган кубометр түлсэн, мүн хэрэгсэлэй бусад модон миин үмхиржэ хэбтэдэг байна. Тэрэ модые хэрэглэхэ асуудалые совнархоз шиидхэнэгүй гэжэ үгэ хэлэгшэ шүүмжэлээ.

—Арба һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргээшье һаа, хүдэлмэридэмнай ехэ дутагдал бии,—гэжэ Улан-Удын судна бүтээлгын заводой главна инженер нүхэр **Рогонов** хэлэбэ.—Совнархозой машина бүтээлгын управлени хүдэлмэридэмнай үшөөл багаар туһална. Заводнай холын хараанай түсэбгүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Мүнөө тушаалдаһан лэ элдэб захилнуудые дүүргэнэбди. Республика доторнай модоной хэдышье ехэ һаа, судна бүтээлгэдэ хэрэглэгдэхэ модые ондоо тээһээ асарнабди. Эдэ дутагдалнуудые совнархоз үни усадхаха байгаа.

Улан-Удын сэмбын фабрикын директор нүхэр **Альцман** совнархозой үйлэдбэриин таһагай хүдэлмэриие шангаар шүүмжэлээ. Тус таһагта хүнгэн промышленностиин үйлэдбэриин талаар нэгэхэн хүн хүдэлмэрилнэ. Гэбэшье, тэрэ хүдэлмэрилэгшэнь оронойнгоо текстильнэ центртэй холбоо барисаа байгуулжа, фабрикымнай хүдэлмэридэ туһалха байгаа. Һүүлэй 4 һарын туршада үйлэдбэриин таһагай зүгһөө фабрикада ямаршье захиралта, зүбшөөл үгтөөгүй байна. Мүн фабрикын үйлэдбэриие шэнэдхэн хубилгаха, нооһо угааха фабрика бариха тухай асуудалнуудые совнархоз баһал шиидхэнэгүй.

Галуута-Нуурай рудоуправлениие эрхилэгшэ нүхэр **Глебов**, Зэдын комбинадай Первомайска руднигай начальник нүхэр **Миронов** гэгшэд республика доторoo горно промышленностиин техникые заһабарилха тусхай база байгуулха тушаа тогтожо хэлээ. Газар малтадаг ехэ экскаваторнуудай эбдэрхэйдэ Краматорск болон бусад город ошохо хэрэг гарадаг байна. Совнархозой материально-техническэ хангалгын управлениин хүдэлмэриие үгэ хэлэгшэд мүн лэ шүүмжэлээ. Тэрэшэлэн цементын заводой директор нүхэр **Закрытный**, «Джидастрой» трестын эрхилэгшэ нүхэр **Чернышев** болон бусад хамта 10 гаран хүн үгэ хэлэжэ, үйлэдбэридэ байһан ехэ дутагдалнуудые элирүүлээ.

Совнархозой ажахын эдэбхитэдэй зүблөөн элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха талаар тусхай тогтоол баталан абаа.

Арадай сүүдэй һунгалтын урда тээ

Арадай сүүд хадаа советскэ хуулиин эрхэ заншалые, социалистическэ хуули ёһые нарин нягтаар сахиха, социалистическэ жаят заршамые бэхижүүлхэ, ажалшадые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ гэһэн уг зорилготой.

Советскэ сүүдэй бүхы хүдэлмэринь ажалшадай хиналта, шалгалта доро ябуулагдадаг юм.

Арадай судьянар һунгагшадайнгаа урда өөһэдынгөө, сүүдэйнгээ ажал хэрэг тушаа саг үргэлжэ тоосон элидхэжэ байха уялгатай гэжэ сүүдэй байгууламжа тухай Хуулиин 29-дэхи статья заана.

Арадай судьянарай һунгагшадтаяа нягта барисаатай байха, сүүдэй ажал-ябуулгые һунгагшадай зүгһөө хинаха, шалгаха гээшэ угаа мэргэн онол арга байхаһаа гадна, арадай сүүдэй хүмүүжүүлхы үүргыень улам дээшэлүүлдэг. Иимэ хүдэлмэри һайнаар эмхидхээд байхада, гэм хэхэ ябадал эли бодо үсөөрдэг.

Советскэ гражданииуд арадай судьянарай элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, сүүдэй хүдэлмэриин дутуу дунданаудые шүүмжэлдэг, советскэ хуули нарин хёрхоор сахихыень, гэмтэ ябадал гаргаһан хүнүүдые шэрүүнээр хэһээхыень сүүд болон судьянарһаа эридэг байна.

1954 оной декабрь һарада болоһон һунгалтаһаа хойшо манай республика доторхи арадай судьянар һунгагшадайнгаа урда оло дахин элидхэл хэжэ, тоосоһон байха юм. Хамта дээрээ 697 тоосоото элидхэл, тэрэ тоодо: 1955 ондо—195, 1956 ондо—258, 1957 оной 9 һарын хугасаа соо—244 элидхэл хэгдээ.

Эдэ баримтануудые харахада, энэ жэлдэ манай республикын арадай судьянар ажалшадай урда эли бодо эдэбхитэйгээр тоосодог болоһон байна. Түнхэнэй аймагай арадай судья нүхэр Котиков 14 дахин, Хэжэнгын аймагай судья нүхэр Надмидон—12 дахин, Тарбагатайн аймагай судья нүхэр Павлов һунгагшадайнгаа урда 10 дахин тоосоото элидхэл хэһэн байба.

Железнодорожно районой 2-дохи участогай арадай судья нүхэр Смыслова—25 дахин, Пригороднэ районой судья нүхэр Шишкина—12 дахин, Железнодорожно районой 3-дахи участогай судья нүхэр Малкова 10 дахин тоосоото элидхэл хээ.

Гэхын дашарамда, арадай зарим судьянар һунгагшадайнгаа урда хааяа халта харагдадаг байха юм. Жэшээнь, Зэдын аймагай арадай судья нүхэр Пахаева, Байкало-Кударын аймагай — нүхэр Нефедов, Заиграйн аймагай 1-дэхи участогай судья нүхэр Дмитриев болон бусад энэ үе соо миил 1—4 дахин тоосоото элидхэл хээд хизаарлаһан байгаа.

Республикын Верховно сүүд ажалшадай урда арадай судьянарай хэһэн тоосоото элидхэлэй материалнуудые шэнжэлхэдээ, тэдэнэй ямар зэргээр ажалаа ябуулжа байһые элирүүлдэг. Арадай судьянарай тоосоото элидхэлнүүд ажалшадые айхабтар ехээр һонирхуулдаг, тэдэнэр һапамжаяа хэлэдэг, судьянарай тоосоото элидхэл ходо хэхыень гуйдаг байна. Жэшээнь, Хориин аймагай Баруун Хасууртай тосхоной һунгагшадай суглаан дээрэ арадай судья Бальжинимаевай тоосоото элидхэлэй зүбшэн хэлсэгдэхэдэнь, һунгагша Михайлов иигэжэ мэдүүлээ: «Судья хүн арадай урда гараад, тоосоото элидхэл хэдэг юм гэжэ урдань мэдэдэггүй байгааб. Иигэжэ тоосодогынь ехэл һонирхолтой байна».

— Судьянарай үе үе болоод лэ ерэжэ байхыень, һунгагшадтаяа халуун барисаатай байхыень хүсэнэб, —гэжэ һунгагша Самбуев хэлэһэн байна.

Иволгын, Заиграйн, Мухаршэбэрэй, Прибайкальска аймагуудай, Бабушкин городой һунгагшадай суглаанууд арадай судьянарай тоосоото элидхэлнүүдые шагнаад, хулгай худалтай, ниитын зөөри уридэг, үбэршэлдэг, элдэб аяг ааша гаргадаг ябадалтай тэмсэлээ шангадхахыень судьянарһаа эриһэн байха юм.

Тэрээнһээ гадна, колхоз, совхоздо сүүдэй нүүдэл сесси хэжэ, хэрэгүүдые болоһон газартань хаража үзэхэ гээшэ айхабтар ехэ хүмүүжүүлхы удхашанартай. Арадай судьянар һунгагшадтаа ходо ерэжэ, лекци болон элидхэлнүүдые хэдэг байхыень, мүн советскэ хуулиин эшэ үндэһэн тухай, ажал, бүлэ, гэрлэлгэ тухай, уг залгамжалга гэхэ мэтын асуудалнуудаар элидхэл хэжэ байхыень һунгагшад дурадхаа.

Социалистическэ хуули ёһые наринаар сахилга — коммунизм байгуулха хэрэгэй гол шухала зүйл байһан туладань, хуули сахилгые һайжаруулха тушаа парти, правительствомнай һүүлэй үедэ хэдэн олон хэмжээ-ябуулга хараалһан байна.

Энэ жэлэй декабрь һарада арадай сүүдүүдэй һунгалта болохонь. Һунгалтын кампаниин үедэ гражданинай эрхэ, уялга тухай, советскэ хуулиие хүндэлэн сахиха журам, социалистическэ ниитын турим, социалистическэ болон ниитын зөөриие нюдэнэйнгөө сэсэгы шэнгеэр химгадаха уялгануудыень ажалшадта ойлгуулха шухала. Энээнһээ хойшодоошье социалистическэ эрхэ эбдэхэеэ һэдэһэн ябадалнуудые манай сүүд хэһээхэ байһыень ажалшадта ойлгуулха хэрэгтэй. Советскэ сүүдэй демократическа үндэһэ һуури, тэрэнэй байгууламжа болон ажал-ябуулга тухай, хүмүүжүүлхы, хэһээгшэ үүргэ тухайдань, буржуазна сүүдүүдһээ онсо илгаатай байһан тушаань ажалшадта һайса ойлгуулжа үгэхэ хэрэгтэй.

Советскэ сүүд гэмтэниие хэһээдэг, ажалшадай ажана амгалан байдалда һаад тойбо татагшадтай тэмсэдэг, советскэ гражданииудай эрхые эбдэхэеэ һэдэдэг хүнүүдтэй, хубиин, социалистическэ зөөридэ гараа һарбайдаг хүнүүдтэй хайрагамгүйгөөр тэмсэдэг байха юм.

Арадай сүүдүүдые һунгаха һунгалта сүүдэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулха зорилготойгоор үнгэргэгдэхэ ушартай.

Сүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулхын тулада түбхын түрүүн сүүд ажалшад хоёрой хоорондохи барисаа бэхижүүлхэ ёһотойбди.

Үе үе болоод лэ ажалшадай урда тоосоото элидхэл хэхэ гээшэ сүүдэй органуудай гол шухала зорилгонуудай нэгэн болоно. Эдэ хэмжээ-ябуулгануудые үргэн далайсатайгаар эмхидхэжэ шадабал, советскэ сүүд хадаа социалистическэ хуули ёһо бэхижүүлхэ хурса зэбсэг болохо байна.

Д. Мункоев, БМАССР-эй Верховно сүүдэй түрүүлэгшэ.

Номой магазин соо

Ном тараалгын һара мүнөө ноябриин нэгэнһээ хаа хаанагүй эхилээ. Энэ үе соо республикын ажалшадта уран зохёолой, политическэ, хүдөө ажахыда хамаатай олон ном худалдагдажа байна. Городой центральна (№ 1) магазинда хүнүүд таһалгаряагүй орожо байдаг.

—Анна Федоровна, ямар ном бии болооб?—гээд нюдэндөө шэлтэй хүн уран зохёолой таһагай наймаалагша нүхэр А. Ф. Старцевада хандана.

—Николай Саввич, дуратайл номоо абахадатнай болохо... Тээсгэн захяашатнайшье бии гэжэ худалдан абагша нүхэр Семеновто хэлээд, обоо сомоо номуудые урдань асаржа табиба. Эдэ хоёр энэл магазин соо танил болонхой юм. Улан-Удын депогой хүдэлмэришэн Н. С. Семенов 600 гаран номтой өөрын библиотекэ бүридүүлжэ байнхай. Нүхэр Старцева шэнэ номуудай ерэхэдэ, худалдан абагшадта бүгэдэндэ дуулгажа байдаг.

Тиигэжэ нүхэр Семенов Стендалиин «Улаан ба Хара», Мусатовай «Большая весна», Коптяевагай «Дружба» гэхэ мэтэ хамта 41 түхэригэй номуудые абаад ябаба.

—Хүбүүмни «олон зурагуудтай, томоор бэшээтэй» ном гээд лэ һаланагүй,—гэжэ нэгэ эхэнэр наймаалагшада хандана.

—Һургуулида һурадаг гү?

—Нэгэдэхидэ...

Нүхэр Старцева Сергей Михалковой «Хүбүүнтээ хөөрэлдөөн», Александровагай «Минии баабгайхан»—гэһэн номуудай хуудаһануудые иража харуулна... Хүн бүхэн дуратай номуудаа абана, зарим хүн советскэ ажахын һалбаржа байһан тухай, уранзохёолой болон али ондоошье номуудые абанад.

Жэшээнь, пединститудай студент басаган Надежда Митупова, «Манай хилэ сахигша баатарнуудай шпионуудта эсэргүү тэмсэһэн тухай уншаха дуратайгшаб»—гээд, «Квадрат В-52», «Опасный маршрут» гэхэ мэтэ номуудые абана.

Нүхэр Старцева үгы байһан номуудые тэмдэглэжэ абаад, дахин ерэхэдэтнай бии болохо гэнэ.

Тиигэжэ нүхэр Старцева эрхимээр ажаллажа һара бүриингөө даабариие дүүргэдэг юм. Ном тарааха һара соо бүришье һайнаар ажаллаха, хүнүүдэй эрилтэнүүдые хүсэдөөр хангаха гэжэ оролдоно.

Мүн бэшэшье таһагуудтань хүн зон олон, һонирхолтой номуудые шэлэн, хуудаһануудыень ирасагаанад.

Хэрбээ энээнһээ урда тээ магазинай кассада үдэр бүри 2—3 мянган түхэриг ородог һаа, харин мүнөө хоёр дахин ехэ ороно. Жэшээнь, үсэгэлдэр үлэшын 5 час болотор табан мянгада дүхүү мүнгэн оробо.

В. Очиров.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Магтаалтай малшан Жамса Сосоров

...каменай аймагай «Коммунизм» ...хозой нэгэ гүүртэ һубай мал ...голой эхиндэ байрланхай юм. ...гүүртын малые Жамса Со...ов олон жэл соо хаража ябадаг. ...а түрүүн 1952 ондо Жамса Со...ов бүлэнэртэеэ 120 мал даажа ...һан юм. Энэ малшан мүнөө бо...р нэгэшье толгой мал гарза...лаагүй. Жэл соо нэгэ малда ...2,5 центнер үбһэн үгтэдэг, тии...эз ехэнхииень малаа адуулжа ...о оруулдаг байна.

Малайнгаа бэлшээрие хубаа...ка хэрэглэдэгби. Намартаа хо...хада уулаар абаашажа, мал ...улагдадаг. Дүтэ, уһатай, нэмэри ...р газарта малаа үбэлдөө адуул...а һайн. Харин хабартаа нуга ...ытай тунга газарта малаа бэл...хэдэ таарамжатай юм. Үбэлэй ...а дулаан дал, зузаан урин дэ...хэр хэрэгтэй. Һайса уһалаад, ха...намартаа дабһа хужараар ду...нгүйгөөр байлгахада мал мууда...й юм,—гэжэ Жамса Сосоров ...рэнэ.

...ладамар бэрхэ малшан Жамса ...оров зундаа малай бэлшээрие ...өөр хэрэглэдэг. Гүүртэ малтаяа ...р хада һарьдагай захада ошо...зуһадаг юм. Зундаа малаа һай...р бэлшээһэнэйнь ашаар сүүдхэдэ нэгэ үхэрынь 800 граммһаа нэгэ килограмм хүрэтэр нэмэдэг юм. Һайн ажалаараа суурхаһан энэ малшан имагтал тарган мал гүрэндэ тушаахые хүсэдэг. Коммунист Жамса Сосоров зориһондоо заатагүй хүрэхэ гэһэн хатуу тангаригтайгаар ажалладаг байна. Тиин хоёр наһатай залуу мал жэл бүри тушаажа абаад, намарынь тарганаар гүрэндэ тушаадаг заншалтай. «Мал харахада, ама тоһодохо» гэжэ Жамса Сосоров һайн ажалайнгаа түлөө ехэ түлөөһэ абадаг байна. Жэл бүри 1000—1200 ажалта үдэр олодог юм. Энээндээ мүнгэ, мяха, тоһо ехээр абаа. Мүнөө жэлһээ ажалта үдэртөө зээлеэр һара бүри мүнгэ абадаг болонхой.

Дүршэлтэй малшан нүхэр Сосоров аймагай хүдөө ажахын выставкэдэ оло дахин хабаадалсаһан байха, мүн 1957 ондо республикын арадай ажахын, соёл культурын выставкэдэ хабаадаа.

Һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар ойрын жэлнүүдтэ США-е хүсэхэ гэһэн зорилгые бэелүүлэлсэхын түлөө Закаменай юрын малшан иигэжэ тэмсэнэ.

Д. Сосоров, Закаменай аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүн.

Хэблэгдэмэл газетэ

...Чесанын механизатор» гэжэ ...э хэблэгдэмэл газетэ һая...гараа. Иигэжэ Хэжэнгын ай...ай Чесанын МТС-тэ иимэ газе...гарадаг болоо. Газетын түрүү...н номерто МТС-эй хүдэлмэри...шэдэй бэшэгүүд толилогдонхой. ...орин жэлэй саада тээ энэ МТС ...гуулхада хүдэлжэ эхилһэн хүнүүдэй бэшэг нэгэдэхи нюурта хэблэгдэнхэй. Энээн соогоо нүхэд Николаев, Цыренов гэгшэд МТС-эйнгээ хорин жэлэй саада тээ ямар байһан тухай, мүнөө хүдөө ажахын томо предприяти болоһон тухайнь омогорхон бэшэнэ. Мүн тус МТС-эй түрүү механизаторнуудай бэшэгүүд толилогдоо.

Булам нютагай шэнэ байдал

Урдань арба табан айлтай байһан Булам нютаг мүнөө Хориингоо аймаг соо томо тосхонуудай нэгэниинь болоо. Булам нютагай үргэн ута гудамжаар шэнэ, гоё гэрнүүд зэлэ татан жэрылдэнэ. Тэндэ заһагдаагүй, хуушан, муу гэртэй айлайхи үгы шахуу болоһо байна. Колхознигуудай зариманиинь шэнэ гэр бариашьегүй һаа, хуушан гэрнүүдээ шэнэдхэн, оёортонь модо оруулна, оройлно, рама сонхоёо шэнэлнэ, залгалаа шэнэ таһалга нэмээнэ. Газаа гэртэхеэ өөдэнь татаагүй, шэнэдхээгүй айлайхиие энэ колхоздо харахагүйт. Гансахан энэ жэлдэ 12 шэнэ гэр баригдаа. Колхозой правлени, партийна организаци тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо асуудалда анхаралаа ехээр хандуулдаг.

«Барилга хэхэдээ, һайнаар, бүхөөр, гоёор хэхэ хэрэгтэй» гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Абрамид Бадмаевич Боянов хөөрэдэг.

Үнэхөөрөөшье колхозой бүтээһэн үйлэдбэриин, культурна ажаһуудалай барилгануудые харахада нээрээл тиимээр бодхоогдоһон байна. Колхоз энэ жэлдэ шэнэ полевой стан, ороохо хадагалдаг амбаар барая. Хүүгэдэй шэнэ яслиин гэрэй зосоохи хүдэлмэринь мүнөө үлөөд байна. Колхозой түсэб соо машинын шэнэ гараж, клуб бариха гэжэ хараалагданхай.

1936 ондо оройдоо 447 гектарта ороһото культура таригдаһан байгаа һаа, энэ жэлдэ 1258 гектарта таригдаа, тэрэнэй 537 гектарынь шэниисэ. Нэгэ гектарһаа дунда зэргээр 16 центнер шэниисэ, зарим газарһаа 18—20 центнер абтаһан байна.

Колхозой мал ажал мүн лэ хүгжэжэ байна. Жэшээлхэдэ гансахан хониной тоо толгой 1932 ондо 354 байгаа һаа, 1957 ондо 5072 болоһон байна. Урда жэлнүүдтэ колхоз гахай үсхэхэ гэжэ мэдэдэггүй байһан аад, харин мүнөө гахайн фермэтэй болонхой. Малай ашаг шэмэ дээшэлээ.

Һүүлэй хоёр жэл соо 400 гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэжэ, тарянай талмай болгогдоо. Хориин МТС-эй эндэ хүдэлдэг эрхим механизатор Цырен Аюров энэ зун Москва, бүхэдэлхэйн залуушуулай фестивальда комсомольско путевкоор ошожо ерээ. Мүн эндэ хүдэлдэг, аймаг соогоо суута комбайнер Даша-Жамса Ринчиндоржиев БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй грамотаар шагнагдаа.

Тус колхозой олон һаалишад мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 1700—1800 литр һү һаагаа. Залуу һаалишад Аграфена Содномова, Доржо-Ханда Намдакова гэгшэд эрхим амжалта туйлажа, хүдөө ажахын выставкэдэ Москва ошожо ерээ һэн.

Үндэр сэгээн тэнгэри өөдэ үдхэн утаа бааюулан байһан 75 мориной хүсэтэй электростанци колхозой айлнуудые зайн галаар толоруулан гэрэлтүүлхэһээ гадна, 1 пилорама, тээрмэ, тоог дээрэхи тарянай машинануудые хүдэлгэдэг. Колхозой гэшүүд үдэр бүри холын городуудһаа—Москва, Улан-Удэ мүн бусад городуудһаа шэнэ һонинуудые радиогоор дуулана.

Баян шанга шадалтайгаар ажаһуудаг болоһон артелиин гэшүүд уужам һаруул, ехэ гэрнүүдые барихатайгаа хамта, культурнаар ажаһуухые хүсэдэг болоо. Тэдэнэй гэр соо гоё гоё хэрэгсэлнүүд табигданхай. Манай нютагай ажалшад комод, гардероб, буфет, стол, стул, гоё орон, радиоприемник, патефон, часы, мүн элдэб машинануудые абана.

Колхозой центртэ эхин һургуули, библиотекэ, хүдөөгэй клуб, магазин, бани, амбулатори гэхэ мэтын культурна гуламтануул олон. Нютагай зон үбгэн залуугүй шэнэ номуудые һонирхожо уншадаг заншалтай.

Уужам хонгор Булам нютагтам алдар солотой, арадтаа хүндэтэй ашата ажалай эршэтэ долгин үдэр хоногой үнгэрхэ бүри эбхэрэн байдаг болоол!

Ким Жалсараев.

Малаа һайнаар үбэлжүүлхэ аргатай

Мүнөө жэлдэ Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо 25000 гаран адуу мал ондо оруулагдажа байна. Үдэжэ байгаа үхэр малаа тобир тарганаар ондо оруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ зорилгоор манай колхозой гэшүүд халуун намарһаа оролдожо эхилээ һэн.

Малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ зорилгоор колхозоймнай правлени, парторганизаци горьтойхон хүдэлмэри ябуулаа.

Хэды ган гасуур жэлэй болобошье, нуга сабшалангуудаа эзэн ёһоор уһалжа, зарим луговодууд муу бэшэ ургаса абаа. Мүнөө, манай колхоз 36500 центнер һайн шанартай үбһэтэй, 12000 центнер зелёнкотой. Мүн наран сэсэг, солоомо, үрмэдэһэ ногоогоор 2200 тонно силос дараһан байна. Үбһэ тэжээл малай үбэлэй байрануудта зөөгдэжэ дүүрээ. Малнай үбэлжэлгын үедэ 70 ондоо газарта байражанхай. Мүнөө жэлдэ колхоздомнай шэнэ гэр, хотонууд туталай байха байра олоор баригдаа.

Үүлтэртэ фермын дэргэдэ 250 толгой малай байха 4 рядтай типовой байра, 150 толгой тугалай байха байра, улаан булан ба хоёр айлай байха шэнэ гэр баригданхай. Гадна эбэртэ бодо малай 3 хото, хониной 7 байра, хоёр культбаза, 4 улаан булан, шэнээр баригданхай. Малшадай байха 20 гэр шэнээр баригдаһан, һэльбэн заһагдаһан байна. Мүн фермэнүүдэй дэргэдэ банинууд баригдажа эхилэнхэй. Нэгэдэхи комплексно бригадын фермэ, отарынхид үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэнхэй. Жэшээнь, 1-дэхи хониной фермынхид (даагшань Р. Б. Будаев) хото хоройнуудаа һайнаар бэлдээ, нарай түлнүүдэй байха байра булта бэлэн болонхой. Энээнтэй хамта мүн даалгагдаһан хэрэгтээ харюусалгагүйгөөр хандадаг хүтэлбэрилэгшэд бии байна. Һүнэй-товарна фермые даагшад Д. С. Очиров, хонидой хоёрдохи фермые даагша Д. Н. Нинтоев, хоёрдохи комплексно бригадын бригадир Е. Д. Гармаев гэгшэд үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые мүнөө хүрэтэр нобшоруулһаар. Үбэл гараха хурьгадай байранууд зарим газарнуудта үгы тооной. Эдэ бригадынхид эдэ дутагдалые ойрын сагта усадхаха ёһотой. Малаа һайнаар ондо оруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ арга боломжо манай колхоздо хэдышье бии гээшэ.

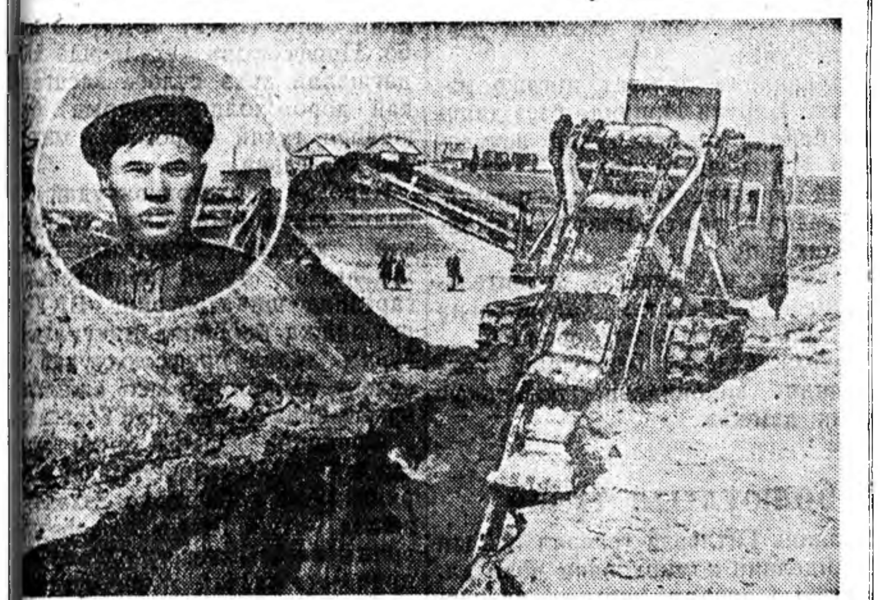
Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой «Баянгол» газетын коллективнэ корреспондент.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Үбэлэй хүйтэн хүлеэхэгүй“

Ториин аймагай «Заветы Ильича» колхозой малай байранууд үбэлжэлгэдэ бэлэдхэгдээгүй байһаар, үбһэ тэжээлынь шэрэгдээгүй, мүн малшадайнь гэрнүүд харанхы, багаханууд. Мүнөө тэдэнь заһабарилагдажа дулаалагдаагүй байһаар гэһэн статья манай газетын октябриин 11-нэй номерто иимэ гаршагтайгаар толилогдоо һэн.

Манай редакцида КПСС-эй Ториин айкомой секретарь нүхэр Шатуевай мэдээсэһэнэй ёһоор, статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд булта зүб байба. Энэ статья «Заветы Ильича» колхозой хамтын суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, тэрэ дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээнүүд абтаа.

Галуута-Нуур городтохи барилгын хүдэлмэридэ шэнэ техникэ ехээр хэ...глэгдэдэг болонхой. Советскэ Армиһаа һая бусажа ерэһэн залуу тракторист ...ихаил Черепанов мэргэжэлээ һайнаар шудалаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: траншей малтажа ябана. Хүреэ соо тракторист М. Черепанов.

Ф. Моревецын фото.

Гэрэй хэрэгсэлые олоор бүтээхээ яанаб?

Үдэр хоногой үнгэрхэ бүри хүн зоной байдал улам һайжаржа, болбосон культурна боложо байна. Мүнөө хүдөө нютагуудаар ябажа харахада, байрын шэнэ гэрнүүд колхоз бүхэндэ олоор баригдажа байнхай. Тиимэһээ, гэрэй хэрэгсэл худалдан абахые хүсэгшэд олошоржол, олошоржол байдаг. Ажалшадай энэ эрилтые гүйсэд хангахын тула Улан-Удымнай мебельнэ фабрика абаһан уялгаяа хэрзэргэ дүүргэнэб гэжэ тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэдһөө асуултай болоно.

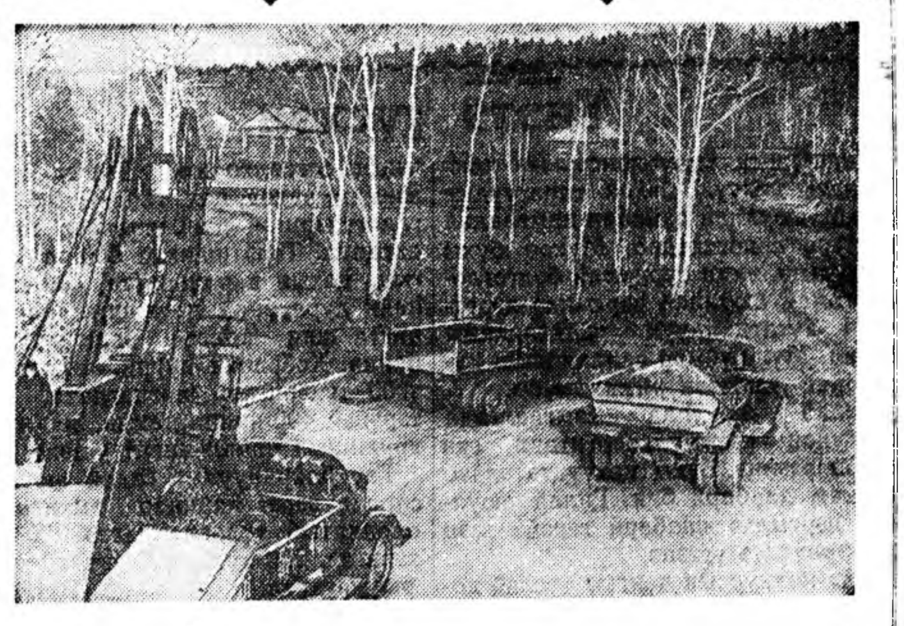
Ушар юуб гэхэдэ, мебельнэ магазинда орожо, буфет, түхэреэн стол, хубсаһа хадагалха шкаф гү, али нэгыень абаха гэһэн байгааб.

Теэд минии эрилтые энэ магазин хангажа шадахагүй байшоо. Юушье абажа шадангүй бусаа һэм. Гэрэй хэрэгсэл хаанаһаа абалтайб? Манай аймагай промкомбинат мебель шанар муутайгаар гаргадаг. Түхэл хэлбэринь бааза байхаһаа гадна, шэрдэлгэнь бирагүйхэнөөр нилаагдаһан байдаг. Хатаагдаагүй модоор хэгдээд, забһар гарашадаг.

Ажалшадай эрилтые хэзээ дүүрэн хангажа шададаг болохо предприятинууд гээшэб? Гэрэй хэрэгсэл олоор бүтээжэ, райпотребсоюзаар дамжуулан хүдөө колхозуудта тараахаяа яанаб?

Республикымнай Нютагай промышленностиин министерствын, «Бурмонпромсоведэй» хүтэлбэрилэгшэд энэ асуудалые шиидхэхын тулада шухала хэмжээ абаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Д. Даржигутабай, Хэжэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

Анхандаа ой тайга байһан газараар мүнөө Сэлэнгын вискозно-целлюлозно комбинадай барилгада ошохо һайн харгы баригдажа байнхай. Харгын хүдэлмэридэ хүсэтэ техникэ, автомашинанууд хэрэглэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сэлэнгын комбинадай харгын нэгэ участок дээрэхи ажал харуулагдана.

Ф. Сорокиной фото.

Ехэ замай эхиндэ

Улан-Удэ городой 1-дэхи интернат-һургуулиин арбадахи класс дүүргэгшэд Хориин хониной совхоздо һайн дураараа ошожо хүдэлхынгөө урда тээ манай газетын хуудаһанда бэшэгүүдые толилоо һэн. Хүдөө ажахыда хүдэлжэ, партиин XX съездын табиһан зорилго бэелүүлэлсэхэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа зорюулха тухайгаа, ажал хүдэлмэриин дүршэлтэй боложо, саашадаа эрдэм һургуулиин үргэн замда орохо тухайгаа тэдэнэр бэшээ һэн. Мүнөө тэдэнэрэй ямараар хүдэлжэ байһан тухай доорохи статья соо хэлэгдэнэ.

...үлэй жэлнүүдтэ дунда һургуу...дүүргэһэн хүбүүд, басагад дээ...һургуулида орохынгоо урда тээ ...элбэридэ ошожо хүдэлөөд, ажа...дүршэл олохо үүсхэл гаргажа ...а. Улан-Удэ городой 1-дэхи ...рнат-һургуули дүүргэһэн 32 за...шуул энэ үүсхэлые һайшаан ...жээ һэн.

...рбадахи класста һуража байха ...бүри үбэлдөө ямар мэргэжэл шэ...эйб гэһэн ярилдаан тэдэнэй дун...ходол болодог һэн. Үдэр сагай ...хо бүри шалгалта дүтэлжэл ...гаа бэлэй. Арбадахи классай...ай зариманиинь ямаршье мэргэ...шэлэхэеэ ойлгожо ядашанхай, ...маниинь дээдэ һургуулида оро...хүсэлэнтэй, нүгөөдүүлынь үйлэд...идэ орожо ажаллаха һанаатай ...даг һэн. Арбадахиие дүүргэһэн ...үүд, басагадай фабрика, заво...та, шахта руднигуудта, колхоз, ...озуудта ошоод, амжалтатай...хүдэлжэ байһан тухай эгээл ...үедэ залуушуулай газетэнүүд хо...бэшэдэг байгаа. Ажалай һайн ...шэлтэй болоол һаа, дээдэ һур...лида орожо шадагдаха гэжэ эдэ...зариманиинь ехэ зүб тоолодог ...гаа.

...игэ иигэһээр байтаршье шал...а газаа орожо ерээ. Түрүүшээр ...худхабашье, энэ һургуули ...хээ байһан 32 залуушуул ...бэридэ ошожо хүдэлхэ гэжэ ...шээ бэлэй. Тиин һургуули дүүр...н 32 хүбүүд, басагад июлиин ...машинада һуунхай дуу дуу...һаар, хүхюун баяртайгаар ...тээшээ ошоо һэн.

Иигэжэ эдэнэр Үдэ голой хойто бэеын эльдин талада һаяхан тогтоһон совхоздо хүдэлхээ зориһон байгаа. Һаяхан байгуулагдаһан энэ ажахыда хүдэлмэришэд аргагүй хэрэгтэй байһан юм. Тиин эдэ залуухан хүбүүд, басагад совхозой хүдэлмэришэдэй бүлэдэ ерэжэ, тэдэнэй тооё нэмээгээ һэн.

Совхозой хүдэлмэришэд эдэ залуушуулые халуунаар угтаһан байна.

— Мүнөөдэр ябажа ерэһэн харгытнай таанадые дээдэ һургуулида абаашаһан зам гээшэ,—гэжэ совхозой директорэй орлогшо нүхэр Мижитов залуушуулда хандан хэлээ һэн.

— Танда хүдэлхээ мүнөө ерээшэд манай һургуулиин эрхим һурагшад мүн. Совхозой ажахые дэбжээхэ хэрэгтэ эдэнэр хүсэ шадалаа гамнахагүй байха, һургуулиингаа нэрэ хухалхагүй байха гэжэ найданабди,— гээд һуралсалай талаар директорые орлогшо П. Г. Петрова хэлээ бэлэй.

Эдэ һурагшад мүнөө хонишод, һаалишад, малшад, барилгашад болонхой.

— Бидэнэр сугтаа ябаха дуратайлди, маниие хамта эльгээгыт, тэлдэхэдэнь, 17 хүниие гурбадахи фермэдэ эльгээгээ бэлэй. Совхозой центрһээ 6—7 модоной газарта энэ фермэ байдаг. Людмила Генинова Тамара Раднаева хоёр эндэ һаалишад, Владимир Нимаев Балмасо Намдакова хоёр хонишод болоо. Ринчин Галсанов Евгений Доржиев хоёр үхэр адуулхаар шиидээ һэн. Тиихэдэ Сергей Бальжиров Чингис Пунсыков хоёр барилгын бригадада хүдэлхээ ошоо. Иигэжэ һурагшад хүдэлжэ захалаа һэн.

Хүмүүжүүлэн һургаһан түрэл һургуулиингаа этигэл найдабариие харюулжа, эдэнэр дааһан хэрэгтээ эрхим һайнаар хандана. Һаалишад басагадта 15—20 үнеэдые даалгажа үгэһэн юм. Мүнөө эдэнэр дүршэл ехэтэй һаалишадһаа дутуугүйгөөр хүдэлнэ. Тамара Раднаева Цындема Мухужуева хоёр совхозой дирекциин, партийна организациин хүндэлэлэй грамота абаа. Эдэ хоёр басагад Хориин совхозой эрхим һаалишад гэжэ суутай болонхой.

Түрүүшын үдэрһөө жэшээтэ һайнаар хүдэлжэ байһан эдээнэй ажал хүндэтэйгөөр сэгнэгдэдэг. Цындема Мухужуева республикын арадай, ажахын, соёл культурын выставкэдэ хабаадалсаһан, республикынгаа солото хүнүүдтэй хамта октябриин 40 жэлэй ойн һайндэртэ Улан-Удэ городто уряалаар ерэһэн байха юм.

Үхэр адуулдаг Ринчин Галсанов Евгений Доржиев хоёр баһал эдээнһээ дортоногүй. Август һара соо эдэ хоёр 2 мянга шахуу түхэриг олоһон байна. Мүн барилгада ябадаг хүбүүд баһал һайнаар хүдэлжэ, олзо ехээр олоно. Эдэнэрэй олонхинь олоһон мүнгөөрөө хубсаһа хунар абажа гоёно. Сергей Бальжиров, Василий Цыденов, Дарима Тогочеева гэгшэд нилээд олон юумэ худалдажа абанхай. Дүрбэдэхи фермын һаалишан Мэри Архипова гэртэхидтээ юумэ абажа, бэлэг эльгээгээ. Зина Цыбикова Иволгада байһан эхэдээ салинһаа мүнгэ эльгээнэ.

Залуу патриодуудай гэр бүлынхидынь, түрэлэйхидынь республикын олон аймагуудһаа Хориин совхоз ерэдэг байна. Владимир Базаржаповай эжы Сэлэнгын аймагһаа айлшалжа ерээ һэн. Мунко Доржиевай эхэнь хүбүүнтэеэ байхаяа Яруунаһаа һаяшаг ерээ. Мүн бусадшье залуушуулай гэр бүлынхид, эгэшэ дүүнэрынь ерэхэл байха.

Совхоздо хүдэлхээ ерэһэндээ эдээнэй нэгэнииншье халагладаггүй, хододоо хүхюутэй дорюунууд ябадаг. Ушарынь манай орондо ямаршье ажал хэхэдэ жаргалта хүхюу байдалай охин соробхижо байдаг ха юм. Радио, газетэ, журналнууд, хүгжэмэй инструментнүүд, нааданай элдэб хэрэгсэл байха. Одоол дураараа сэнгэхэдэ хамаагүй. Роман Ламатханов Бато-Мунко Будаев хоёр гармошкоор наададаг юм. Эдээндэ һургуулиинь багшанар энэ гармошка бэлэглэһэн юм. Хүгжэмэй дуугархатай хамта басагад, хүбүүд хатар наададаг, дуу дууладаг байна.

Гурбадахи фермын басагад дүрбэдэхи фермэдэ хүдэлжэ байгшадые — нэгэ классайнгаа нүхэдые өөһэдтөө уриха гэжэ нэгэтэ шиидэбэ ха. Комсомолой комитет энэ үүсхэлыень дэмжээ һэн. Тэдээндээ уряал эльгээхынгээ урда тээ, үгы тэдэ нүхэдөө яагаад угтаха болоно биибди даа гээд тэдэнэр бодолготой болоо бэлэй. Уданшьегүй, өөһэдынгөө хүсөөр концерт бэлдэхэ гэжэ шиидэһэн гэхэ. Энээндэнь хабаадахашье дуратан олон болоо һэн ха даа. Совхозой дирекци, партийна бюро энэ хэрэгые һайшаагаад, автомашина үгэхэ гэһэн байгаа. Хүндэрхэлдэжэ удаан боложо байнгүй айлшадынь сагтаа ерээ һэн. Тэрэ үдэшэ Баянгол тосхоной клуб соо хүн олон, шууяатай байһан юм. Тэрэ үдэшэ совхозой үбгэд, хүгшэдшье сугларһан байгаа.

Нааданай һүүлээр ехэ удаан болонгүй дүрбэдэхи фермынхид гурбадахи фермынгээ нүхэдтэ баһа уряал эльгээгээ һэн. Эдэнэрэй хоёрдохи уулзалга баһа хүхюу һайнаар үнгэрөө һэн. Эдэ залуушуулай оюун бэлигтэй байһаниинь эндэ харагдаа. Клара Кондратьева арадай хатар ехэ бэрхээр наадажа харуулаа, Цырен Эрдынеев Роман Ламатханов хоёр антуушадай хатар наадаа, Дарима Тогочеева ородой, бурят-монголой арадай дуунуудые дуулаа.

Интернат-һургуулиие дүүргэгшэд эбтэй эетэйгээр ажалладаг, ажаһуудаг. Эдээнэй олониинь хамтаараа эдеэлдэг юм. Жэшээнь, дүрбэдэхи фермын Таһяша гэжэ нютагтахи үнеэдэй гүүртэдэ хэдэн хүбүүд, басагад байдаг ха. Мэри Архиповагай хөөрэһэнэй ёһоор эдээнэй «коммунада» 6 хүн бии. Салингаа абахадаа мүнгэеэ суглуулаад, эдеэгээ ээлжээгээр хэдэг заншалтай.

Залуу патриодууд һургуулитаяа, хамта һураһан нүхэдтэеэ холбоо барисаагаа таһалдаггүй, ходо бэшэг эльгээлсэжэ байдаг. Манай ороной олон газарһаа эдээндэ бэшэг ерэдэг байна. Дарима Санданова Ленинградһаа, Дунсама Цыреторова Москвагай медицинскэ институдһаа бэшэдэг.

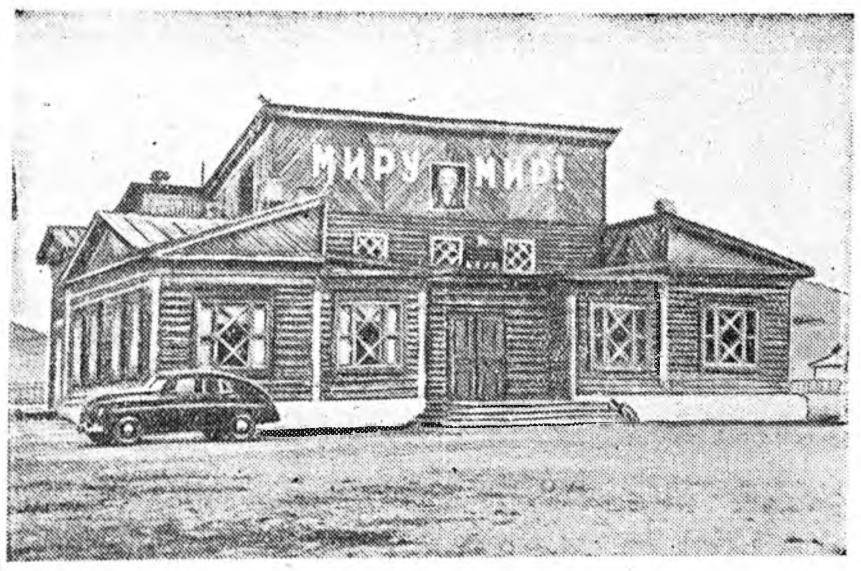
— Совхоздо бидэнэрэй хүдэлжэ байһан, ажаһууһан тухай альбом хээд, һургуулидаа бэлэглэхэб, мүнөө карточка сохиноб,—гэжэ Сергей Бальжиров хөөрэнэ.

Мүнөө һаалишан, хонишон, үхэршэн, барилгашан болоод хүдэлжэ ябаһан гушан хоёр хүбүүд, басагадай нэгэниинше саашанхи ехэ харгы зам тухайгаа мартанагүй, сүлөөтэй сагта номоо үзэнэ, дээдэ һургуулида орохоёо бэлдэнэ. Совхоздо хүдэлжэ, ажалай дүршэлтэй болоһониинь эдэнэрэй саашанхи ажабайдалда ямар ехэ удхашанартай байха гээшэб!

Д. УРБАЗАЕВ.

Манай республикын һонин

★ КУЛЬТУРЫН ГУЛАМТА ★

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой клуб залуушуулай культурын бодото гуламта болонхой. Энэ клубта харалгын зал, библиотекэ, уншалгын зал, фойе бии юм. Клубые даагша А. Н. Галсанов эдэбхитэдые олоор хабаадуулжа, хүдэлмэрээ һайнаар ябуулна. Тэндэнь мүнөө драмын, дуунай, хатарай кружогууд эмхидхэгдэнхэй.

Клубай дэргэдэхи библиотекэдэ олон ном бии. Библиотекые даагша нүхэр Е. Хазагаева һай һайн номуудые шэлэжэ дурадхадаг, уншагшадайнгаа тооё үдэр ерэхэ тудам олошоруулжа байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1) Колхозой клуб. 2) Юрөөгэй хүдөөгэй библиотекэ соо. 3) Клубай Совет.

Е. Ринчинова.

Москва хотые хараба

Энэ жэлдэ Бурят-Монголой Республикын 500 гаран хүн Москва хото экскурсяар ябажа ерээ. Илангаяа Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойн һайндэрэй үедэ экскурсяар ошоһон хүнүүд ехэ олон байгаа. Эдэнэй дунда Улан-Удын паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд, Баунтын болон бусад аймагуудһаа олон хүн бии. Эдэнэр түб хотын түүхэтэ газарнуудаар ябажа хараһан байна. В. И. Ленинэй музейдэ орожо, 1917 оной октябрь һарын мартагдашагүй үдэрнүүдтэ болоһон революци тухай харуулһан стендые һонирхоо.

«Москва 40 жэл соо» гэһэн темээр эдэнэр экскурси хээ, тусгаар автобусаар ябажа, Москва хотые хараа. Мүн Москвагай шэнэ шэнэ районуудаар ябажа хараһан байна.

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна болон промышленна выставкые һонирхожо хараа. СССР-эй науканuудай академиин павильон соо табигдаһан хэмэл одоной модель ехэ һонирхолтой байба. Мүн Бурят-Монголой республикаһаа ерэгшэд Кремль соо орожо, түүхэтэ юумэнүүдые хараһан байна. Гадна, Москвагай университедтэ, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Лужникидэхи түбэй стадиондо ошоо. Эдэнэй зариманиинь Уранзурагай бүхэсоюзна выставкэ хараһан байна. Москва хотын түүхэтэ газарнуудаар ябахаһаа гадна, экскурсида ерэгшэд театрнуудта ороо.

Л. Шварц, ВЦСПС-эй Москвадахи туристнарай базын инструктор.

Тобшо мэдээсэл

Энэ жэлдэ нёдондонойхидо орходоо һураггүй ехэ жэмэс хүдөө нютагуудта эльгээгдэжэ наймаалагдана. 100 тонно яблока, 43 тонно мандарин мүнөө республикымнай хүдөөгэй магазинуудта наймаалагдахаар эльгээгдэбэ.

К. Димов.

***

Яруунын аймагай Ленинэй, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд ерэхэ жэлэй хабарай тарилгада бэлэдхэжэ байна. Эдэ колхозууд аймаг дотороо түрүүлэн хүрэнгын үрэһэ хааба. Мүнөө үрэһэн сэбэрлэгдэжэ байна.

В. Байбородин.

***

Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой мал адуулагшад Иван Екимов, Демьян Федоров гэгшэд жэшээтэ ажалаараа шалгардаг юм. Август, сентябрь, октябрь һаранuудта 94 толгой мал зүбөөр, һайнаар адуулжа таргалуулһан байна. Энээнэй ашаар адуулжа байһан мал бүхэнэйнь шэгнүүр сүүдхэдэ дунда зэргээр 1100 граммаар нэмээ.

М. Николаев.

Үнэтэ үүсхэл

Улан-Удын мяха-консервын комбинадта цехүүд болон таһагуудые галай аюулһаа һайнаар хамгаалха конкурс соносхогдоо. Мүнөө бүхы цехүүдынь эмхи туримтай болгогдожо, галай аюулһаа һэргылхэ хэрэгтэхи дутагдалнууд усадхагдажа байна. Мүн түймэр сараха һайн дуратанай ээлжээн эмхидхэгдээ.

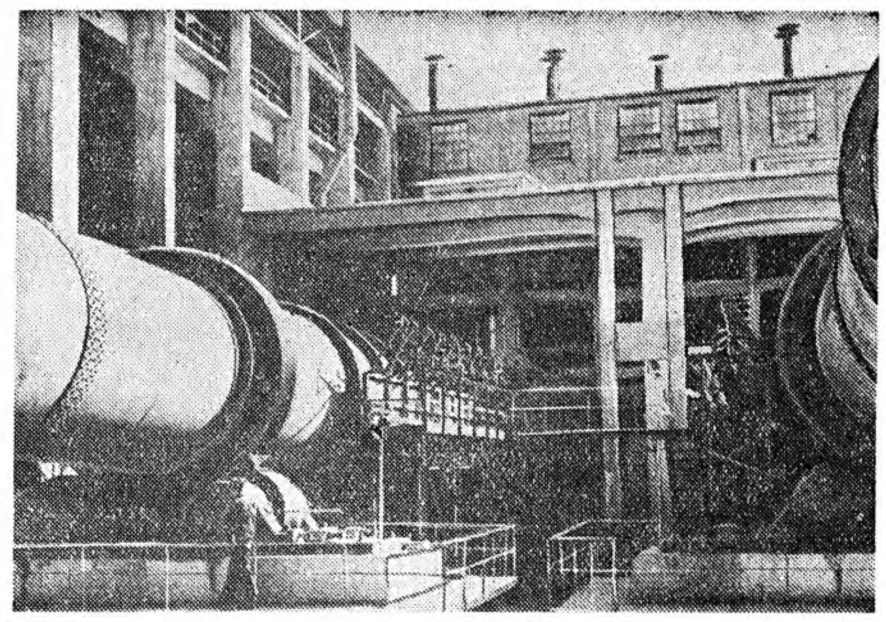
Галай аюулһаа хамгаалагда харуулан ойлгуулха агитаци ехэ һуури эзэлнэ. Бүхы цехүүдтэ элдэб плакат, заабари бии. Галай аюулһаа һэргылхэ заабари гэрэй эзэн эхэнэрнүүдтэ үгтэнэ.

Энэ конкурсын дүнгые тусхай комисси согсолхо юм. Түрүү һуури эзэлһэн завод, цех, таһагта 2,5 мянган түхэригэй шан үгтэхөөр хараалагдана. Тэрэ шангай 500 түхэригынь цехын начальнигта, 400-ниинь һайн дуратанай дружинын начальнигта шан болон бариулагдаха байна. Хоёрдохи һуури эзэлһэн цех 2000 түхэригөөр шагнагдаха. Мүн түрүүнэй 400-ниинь цехын, 300-ниинь дружинын начальнигта үгтэхэ.

Тэр байрануудые галай аюулһаа сараха хэрэг һайнаар эмхидхэһэн олониитын түлөөлэгшэдтэ 300 түхэригэй, 200 түхэригэй шэнгүүд барюулагдаха.

В. Бузунов.

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКАДА

☆

Хитадай Арадай Республикын арадай ажахые хүгжөөхэ түрүүшын табанжэлэй түсэб барилгын материалнуудые ехээр гаргахаар хараална. Ганьсу гэжэ провинцида баригдаһан түрүүшын цементнэ завод һаяхан цемент гаргажа эхилээ. Германиин Демократическа Республикын мэргэжэлтэдэй туһаламжаар баригдаһан энэ завод мүнөө үеын шэнэ техникээр хангагдаа. Энэ завод жэл бүри 360 мянган тонно цемент гаргаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой нэгэ цехтэ хүдэлдэг эрьедэг пеэшэн харуулагдана.

Синьхуа агентствын фото.

☆ ☆

ХИЛЫН ЦААНАҺАА

Советскэ правительствын делегаци Прагаһаа бусаба

ПРАГА, ноябриин 20. (ТАСС). Чехословакиин Республикын Президентые хүдөөлүүлэлсэхээ ерэһэн советскэ правительствын делегаци мүнөөдэр тусхай поездоо һуужа, Прагаһаа нютагаа мордобо. Тэдэнэй дунда СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн К. Е. Ворошилов (делегацие толгойлогшо), КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн Н. Г. Игнатов, Советскэ Союзай маршал И. С. Конев, Украинска ССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүнэй кандидат Д. С. Коротченко оролсоно.

Прага городой центральна вокзал дээрэ айлшадые нимэ хүнүүд үдэшөө: Чехословакиин Республикын Президент Антонин Новотный, Правительствын түрүүлэгшэ В. Широкий, правительствын түрүүлэгшын орлогшонор Я. Доланский, В. Копецкий, Л. Янковцова, КПЧ-гэй ЦК-гэй секретарьнууд И. Гендрих, О. Черник, Б. Келлер, В. Крутина, национальна суглаанай түрүүлэгшэ З. Фирлингер, доходын хэрэгүүдэй министр Р. Барак, министрнүүд, национальна фронтын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэнэр, ниитын организацинуудай түлөөлэгшэнэр, Прагада байһан посольствонууд болон миссинүүдэй толгойлогшод байлсаа.

Вокзалай перрон дээрэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдаа. Советскэ Союзай, Чехословакиин Республикын Гүрэнэй гимнүүд зэдэлээ.

Советскэ правительствын делегацин гэшүүд парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй, дипломатическа корпусой түлөөлэгшэдтэй, тэрэшэлэн үдэшэлсэхээ ерэһэн бусадшье хүнүүдтэй хани халуунаар гар гараа барилсан, поездоо һуужа мордоо.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XII сесси

Политическэ комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 20. (ТАСС). ООН-эй Генеральна Ассамблейн политическэ комитет Баруун Ириан тухай асуудалые энэ үдэр зүбшэн хэлсэжэ эхилбэ. Энэ асуудал дүрбэдэхи жэлээ зүбшэн хэлсэгдэнэ. Гэбэшье США-гаар, мүн колониальна бусадшье оронуудаар дэмжэгдэһэн Голландиин правительство дээрэ дурсагдаһан асуудалые шиидхэхэ хэрэгтэ һаад хэнэ.

Баруун Ирианай хүн зон «өөһэдынгөө байдал тодорхойлхо тухай эрхээ хамгаална» гэжэ Голландиин түлөөлэгшэд шал худал үгэ тараана, тинхэдээ эдэнэр колониальна политикые үмөөрнэ гэжэ Индонезиин гадаадын хэрэгүүдэй министр мүнөөдэрэй заседани дээрэ мэдүүлээ.

Голландиин делегат нигэжэ мэдүүлээ: Баруун Ирианда бэеэ даанхай байдал олгохо тухай асуудалаар Индонезитэй хэлсэхэ хэхые манай правительство түхеэрнэгүй. Энэ газарые эзэмдэлхээ үргэлжэлхэ һанаатай.

Голландиин делегат правительствынгаа бэелүүлдэг колониальна политикые зүбтүүлхые оролдоо.

Кубын делегат Портуондо Голландиин колониальна политикые бүрин дэмжээ.

Алжирта хэгдэдэг дайе болюулхын түлөө

ПАРИЖ, ноябриин 21. (ТАСС). Баруун Германиһаа Хойто Африка орожо ябаһан Францийн 104 солдат республикын президентдэ бэшэг бэшэжэ зууража, Алжирта хэгдэжэ байгаа дайе буруушаажа гэжэ «Юманите» газетэ мэдээсэнэ. Өөрынгөө эрхэ тушаалые хэрэглэн Алжирта хэгдэжэ байгаа дайе дары түргөөр болюулхыт гэжэ бэшэг бэшэгшэд президентые уряалба.

Урдань Гитлерэй генерал байһан Шпейделиин командовани доро албан хэхые арсаад, түрмэдэ хаагдаһан Францийн патриот Альбан Лиешти гэгшые сүлөөлхые солдатууд баадхаа.

Ороной ниитын, политическэ элитэ ехэ бүлэг ажал-ябуулагшад солдадуудай бэшэһэндэл адлирхуу бэшэгые Францийн президентдэ эльгээбэ.

Оманай патриодууд тэмсэжэ үргэлжэлһөөр

КАИР, ноябриин 20. (ТАСС). Оманда дайн байлдаан үргэлжэлһөөр. Оманай патриодууд Англиин сэрэгүүдтэй шангаар тэмсэнэ.

Омандахи национальна эсэргүүсэлгын хүдэлөөнэй гол центр болохо Джебель, Аль-Ахдар шадархи хадалиг газар тээшэ Англиин сэрэгүүд добтолжо үргэлжэлбэшье, урагшаа дабшажа шаданагүй гэжэ Каирта байгаа Оманай имамай түлөөлэгшэ мэдүүлнэ. Омандахи национальна эсэргүүсэлгын хүдэлөөндэ хабаадагшад Англиин сэрэгүүдтэ шанга харюу үгэжэ, олон хүнүүдыень алаа гэжэ имамай түлөөлэгшэ мэдүүлээ. Англиин сэрэгүүд дайн байлдаанай газар дээрэ 38 хүнөө алуулаа.

Эхэнүүдэй уласхоорондын саг үргэлжын комитедэй секретариин мэдүүлгэ

ЛОНДОН, ноябриин 21. (ТАСС). Эхэнүүдэй уласхоорондын саг үргэлжын комитедэй секретарь Дора Рассел мүнөөдэр мэдүүлгэ толилоо. Мэдүүлгэ доторнь нигэжэ мэдүүлэнэ: «ядерна туршалгые саг зуура болюулха тухай Индиин резолюцие буруушаажа голосо үгэһэн США-гэй, Англиин, Францийн, мүн бусадшье оронуудай түлөөлэгшэдэй хэрэг зүбшөөнгүй бэшэнаб».

Ядерна дайнда бэлэдхэлгэ «хүн түрэлтэндэ эсэргүү хэгдэһэн гэмтэ хэрэг мүн», «бүхы дэлхэйн эхэнүүд ядерна дайнда бэлэдхэлгые буруушааһаар байһанаа мэдүүлжэ зэргэтэй» гэжэ Расселэй мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Баруун Германи ошоһон советскэ футболистнуудай илалта

ДЮССЕЛЬДОРФ, ноябриин 20. (ТАСС). ФРГ-дэ ошоод айлшалжа байһан Ленинградай «Зенит» гэжэ футбольно команда ноябриин 20-до хоёрдохёо наадаа. Рурай областиин «Фортуна» (Дюссельдорф), «Рот-Вейс» (Эссен) гэжэ хоёр клубһаа суглараһан бэрхэ команда «Зенит» командатай наадаа. Советскэ футболистнууд энэ командатай наадахадаа 3:1 гэһэн тоотойгоор илаба.

СССР-эй экономикын, наука болон культурын хүгжэлтэ тухай Американ газетэ иигэжэ бэшэнэ

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). «Чикаго Дейли Ньюс» гэжэ газетэ тусхай дүрбэн хуудаһа гаргаа. Советскэ экономикын, наука болон культурын хүгжэлтые харуулһан тоо мэдээнүүд тэдэ хуудаһануудта бэшэгдэ дээ.

Энэ газетын Вашингтондохи корреспондент тусхай хуудаһануудай түрүү бэшэг дотор иигэжэ бэшэнэ: «Хэрбээ Росси һаяхан Европодохи эгээн гээгдэнги орон байгаа һаа, мүнөө Советскэ Союз хүсэнэйнгээ талаар дэлхэй дээрэ хоёрдохи һуури эзэлнэ... Энэ гүрэн дайнай һүүлээр промышленностьёо илангаяа түргөөр хүгжөөгөө...» Холбоото Штадуудта орходоо Советскэ Союзай промышленность нилээд түргөөр хүгжэнэ, Советскэ Союз байтараа промышленностиингаа талаар Холбоото Штадуудые хүсэхэ юм гэжэ статьягай автор тэмдэглэнэ.

Францийн ВКТ-гэй мэдүүлгэ

ПАРИЖ, ноябриин 21. (ТАСС). Ажалай Бүгэдэниитын Конфедерациин бюро (ВКТ) мэдүүлгэ толилобо. Профсоюзна хүдэлөөндэ хабаадагшадай эрхэ сүлөөе засагаарһаа дай доромжолдог ушарые буруушааһан тухай бюрогой мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Хэрбээ забастовконуудай болоһоонь зарим нэгэн эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдые баагаар хүдэлгэхэ тухай правительствын гаргаһан шиидхэбэриие ВКТ буруушаажа байһанаа мэдүүлээ. Энэ гурим хадаа профсоюзуудай эрхэ сүлөөе, забастовко хэхэ ажалшадай эрхые хаһана гэжэ ВКТ сэгнэнэ.

Францийн гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй ноябриин 19-дэ забастовко хэхэдээ ажалта туйлаһыень, өөһэдынгөө эрилтые хангахын зорилгоор Францийн ажалшадай эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ хүсэлөө харуулһые ВКТ хараадаа абаад, саашадаа бүри шангаар тэмсэхыень ажалшадые уряалаа.

ФРГ-дэ далайн сэрэгые байгуулха түсэб тухай

БЕРЛИН, ноябриин 21. (ТАСС). Баруун Германиин далайн сэрэгэй флодто зорюулагдан һаяын жэлнүүдтэ 136 корабль бүтээгдэхэ юм гэжэ Бонндохи обороныын министерствын түлөөлэгшэ Фишерэй мэдүүлһэн тухай Аден агентство мэдээсэнэ. Мүн эндэ 12 эсминец, уһан доогуур ябаха 12 онгосо, торпедно 40 катер, мүн бусадшье кораблинууд бүтээгдэхэ юм.

Баруун Германиин далайн сэрэгэй базануудынь һүүлшын һарануудта Хойто далайһаа Балтиин далай руу нүүлгэгдэжэ байна гэжэ агентствын мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ. Балтиин далайда байһан Баруун Германиин сэрэгэй гурбан портнуудта—Кильдэ, Фленсбургтэ, Нейштадта—Баруун Германиин далайн сэрэгэй флодой долоон эскадра байрална.

Франци Баруун Германи хоёрой хоорондо сэрэгэй хэлсээн болобо

ПАРИЖ, ноябриин 20. (ТАСС). Баруун Германиин обороныын министр Штраус Париж ерээд Францийн национальна обороныын министр Шабан-Дельмастай мүнөөдэр уулзаа. Буу зэбсэг бүтээхэ талаашаа асуудалаар Париж, Бонн хоёрой хоорондо харилсаа байгуулха Штраус дурадхаха һанаатай гэжэ «Монд» газетэ мэдээсэнэ.

Редакторай орлогшо
О. ГОМБОЕВА.

АГЫН ОКРУГТО

МОНГОЛОЙ ДЕЛЕГАЦИ

Монгол Арадай Республикын хүдөө ажахын делегаци округой колхозуудаар айлшалба. Тус делегациие арадай революционно партиин аймкомой (Чойбалсанай нэрэмжэтэ аймаг) секретарь Сосорын Жадамба толгойлоо. Могойтын районой «Коммунизм» колхозой центртэ ехэ уулзалга боложо, колхозой түрүүлэгшэ Санжиев айлшадые артелиингээ ажахытай танилсуулаа. Айлшад колхозой хонидой отарые, һүнэй-товарна фермые хараба. Нарин нooһотой хонидой фермын хонишон Долсон Балданова айлшадые гэртээ урижа, һайнаар хүндэлөө.

Баярай уулзалга дээрэ колхознигууд сарбуугай час, фотоаппарат болон бусад үнэтэ бэлэгүүдые айлшадтаа барюулба.

БАЯН ОЛЗО

Хара Шэбэрэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозой ниитын ажахы улам һалбаран хүгжэжэ байна. Гансахан энэ жэлдэ колхоз 3404 центнер эрхим шанартай нooһо гүрэндөө тушаагаа. Энэ жэлэй үнгэрһэн 10 һара соо колхоз 6,5 миллион түхэриг олзо доход оруулаад байна. Колхоз бэхижэхэтэйгээ хамта барилгын хүдэлмэри үргэнөөр эрхилнэ. Энэ жэлдэ 160 толгой үнеэдэй багтаамжатай типовой байра, хониной 3 дал, долоон жэлэй һургуулиин байшан, полевой стан, стадион, байрын 30 гаран гэр баряа.

Һаяхан колхозой правлени колхознигуудайнгаа ажалта үдэртэ авансаар мүнгэ хубаагаа. Ахалагша хонишод Л. Ж. Найманова, Э. Тагаров гэгшэд 15—16 мянган түхэриг мүнгэ абаба.

ШЭНЭ КЛУБ

Техник-барилгашан Кузьма Шопхоновой хүтэлбэри доро Хантилай МТС-тэ 150 хүнэй һууритай клуб баригдаба. Клуб соо библиотекэ, уншалгын зал, мүн бусад таһалганууд түхеэрэгдэнхэй.

МТС-эй механизаторнууд сүлөөтэй сагаа шэнэ клуб соогоо хүхюу зугаатайгаар үнгэргэнэ.

ТҮРҮҮ ҺААЛИШАД

Хүн бүхэндэ һү, мяха, тоһоной хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые хүсэхэ гэһэн зорилгые бэелүүлхын түлөө Будаланай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишад горьтойхон амжалта туйлана. Тэдэнэр 188 мянган литр һү гүрэндэ тушааха түсэбтэй аад, мүнөө 206 гаран мянгые тушаагаад байна. 10 һарын турша соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1300 шахуу литр һүн һаагдаа. Түрүү һаалишад Д. Шагдарова, Б. Намжилова, Б. Жалсанова ба бусад үнеэн бүриһөө 2500-һаа дээшэ литр һү һаажа, өөһэдынгөө социалистическэ уялгануудые дүүргэбэ.

ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭБЭ

«Спокойный» руднигай коллектив жэлэйнгээ түсэб октябриин 25-да 110 процент дүүргэбэ. Энэ үе соо 400 гаран мянган түхэриг алмагдаа. Бурильщик Александр Ананьев, штукатурщик Х. Жалмаева ба бусад түрүүшүүл түсэбөө 130 процент дүүргэбэ. Түрүү шофёр Федор Калин 9 һара соо 1000 гаран килограмм горючи алмаба. Ажал хүдэлмэридөө эрхим жэшээ харуулдаг 30 гаран хүдэлмэришэд руднигай дирекциин, партиина организациин зүгһөө маггаалай грамотаар шагнагдаа.

Жэлэй дүүрэтэр руднигай горнягууд 700 мянган түхэригэй продукци гаргахаар хараална.

«ТАЛЫН ГАЛНУУД»

Агуухэ Октябриин 40 жэлдэ зорюулан «Ленинэй туг» гэжэ газетын редакциин дэргэдэхи литературна нэгэдэл «Талын галнууд» гэжэ сборник гаргаба. Сборник соо уранзохёолшод Ж. Балданжабон, Ц. Ж. Жимбиев, А. Жамбалон болон бусад шүлэг, рассказууд оруулагдаа. Залуу зохёолшо Д. Эрдынеевэй «Холын отарада» гэжэ рассказ сборнигто толилогдоо.

М. Цыбенов.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32. зам. редактора—32-74. отв. секретаря — 27-37. отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14. культуры и быта, промышленности — 34-05. местной информации и писем — 24-74. корректорская—32-67. бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00589. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 5731.